

KOMISJONI RAKENDUSDIREKTIIV 2014/98/EL,**15. oktoober 2014,****millega rakendatakse nõukogu direktiivi 2008/90/EÜ seoses selle I lisas osutatud viljapuude perekondade ja liikide suhtes kehtivate erinõuetega, tarnijate suhtes kehtivate erinõuetega ning ametlikku inspekteerimist käsitlevate üksikasjalike eeskirjadega**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 29. septembri 2008. aasta direktiivi 2008/90/EÜ puuviljade tootmiseks ettenähtud viljapuude paljundusmaterjali ja viljapuude turustamise kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artiklit 4, artikli 6 lõiget 4, artikli 9 lõiget 1 ja artikli 13 lõiget 3,

ning arvestades järgmist:

- (1) Supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud materjali sertifitseerimist ja turustamist käsitlevates sätetes tuleks arvesse võtta mitmesuguste käesoleva direktiiviga hõlmatud perekondade ja liikide eri tootmistsükleid.
- (2) On oluline, et supereliitmaterjal vastaks väga rangetele tervise- ja kvaliteedinõuetele, et tagada supereliitmaterjalist saadud paljundusmaterjali ja viljapuude tervis ja kvaliteet.
- (3) Et tagada supereliitmaterjali identifitseerimine ja kvaliteet, on asjakohane sätestada eeskirjad, mille alusel teha kindlaks selle materjali sordiehtsus ja kontrollida seda. Peale selle tuleks tagada supereliitmaterjali identifitseerimine ja kvaliteet eeskirjadega, mis käsitlevad selle paljundamist, mis võib hõlmata uuendamist ja vegetatiivset paljundamist. Et tagada supereliitmaterjali tervis, on oluline sätestada eeskirjad, mis käsitlevad taimekahjustajate puudumist, kontrollimist, proovivõtmist ja testimist asjaomasele perekonnale ja liigile kohaselt. Lisaks tuleks puudusi käsitlevate eeskirjadega tagada selle materjali kvaliteet.
- (4) Sordita pookealuste identifitseerimise ja kvaliteedi tagamiseks peaksid need vastama oma liigi kirjeldusele.
- (5) On vajalik, et muud taimed kui viljapuud, millest kavatakse võtta materjali eliitmaterjali või sertifitseeritud materjali tootmiseks, identifitseeritakse. Nendele taimedele osutatakse kui emataimede. Supereliitmaterjali tootmiseks kasutatavad emataimed (supereliitemataimed) peaksid vastama samadele tingimustele kui supereliitmaterjal. Supereliitemataimi ja supereliitmaterjali peaks olema võimalik identifitseerida kogu tootmisprotsessi ajal. Vastutav ametiasutus peaks sordi tunnuste ilmnemist vaadeldes kindlaks tegema supereliitemataime vastavuse oma sordi kirjeldusele. Lisaks tuleks korrapäraselt kontrollida supereliitemataime ja saadud supereliitmaterjali vastavust oma sordi kirjeldusele.
- (6) Sertifitseerimise jaoks ette nähtud materjali vastavus sordikirjeldusele tuleks kindlaks teha selle sordi ametlikult tunnustatud kirjelduse põhjal, mis tagab, et see sort on eristatav, ühtlik ja püsiv, registreerimistaotlusele või sordikaitsetaotlusele lisatud kirjelduse põhjal või ametlikult tunnustatud kirjelduse põhjal. Kui sordi kirjeldus on ametlikult tunnustatud, on asjakohane nõuda sordi registreerimist riigi registris, et oleks tagatud kirjelduse sobivus materjalile, mille sertifitseerimist taotletakse.
- (7) Supereliit- ja eliitmaterjali sordikirjeldusele vastavuse kindlakstegemine peaks olema võimalik ka kirjelduse põhjal, mis on lisatud sordi liikmesriigis registreerimise taotlusele või sordikaitsetaotlusele, tingimusel, et liidus või

⁽¹⁾ ELT L 267, 8.10.2008, lk 8.

kolmandas riigis on juba kättesaadav aruanne selle kohta, et asjaomane sort on eristatav, ühtlik ja püsiv. Sellise võimaluse andmise eesmärk on kiirendada sertifitseerimise algusetappe juhul, kui sordi registreerimine on veel käimas, aga hakkab juba lõpule jõudma. Selleks, et siiski tagada kõnealuse materjali kasutajatele läbipaistvus ja teadlike otsuste tegemise võimalus, peaks selle turustamist lubama ainult siis, kui sordi registreerimine on lõpule viidud.

- (8) On oluline, et supereliitmaterjali kaitset taimekahjustajatest põhjustatud igat liiki nakkuste eest reguleeritakse rangete sätetega. Seepärast peaksid tarnijad säilitama supereliitemataimi ja supereliitmaterjali kindlaksmääratud kohtades, mis on kaitstud putukate eest ja kus on tagatud, et nakkust ei saada õhu kaudu levivate vektorite või mis tahes muu võimaliku allika kaudu. Samal põhjusel tuleb supereliitemataimi ja supereliitmaterjali kasvatada või toota mullast isoleerituna mullavaba või steriliseeritud kasvusubstraadiga pottides. Selleks et rahuldada siiski teatavaid tootmisvajadusi, peaks liikmesriikidel olema võimalik taotleda luba toota supereliitemataimi ja supereliitmaterjali põllul tingimusel, et võetakse sobivad meetmed asjakohastest taimekahjustajatest põhjustatud nakkuste vältimiseks.
- (9) Nõukogu direktiivis 2000/29/EÜ⁽¹⁾ on sätestatud eeskirjad, mis käsitlevad teatavate kahjulike organismide liitu toomise ja seal levimise vältimist. Neis on teatavaid perekondi ja liike käsitlevad nõuded, mis täiendavad käesolevas direktiivis sätestatud sertifitseerimisnõudeid seoses direktiiviga 2000/29/EÜ hõlmatud kahjulike organismidega. Kehtestada tuleks lisaeeskirjad muude kahjulike organismide kohta. Kui taimekahjustaja võib asjaomase perekonna või liigi puhul põhjustada lubamatut kahju supereliitmaterjali tervisele või kasulikkusele, tuleks nõuda selle puudumist. Tuleks koostada kõnealuste taimekahjustajate loetelu. Kui taimekahjustaja võib põhjustada sellist kahju ainult juhul, kui seda esineb üle teatava määra, tuleks kõnealuse taimekahjustaja esinemine keelata ainult siis, kui seda esineb üle kõnealuse määra. Need taimekahjustajad tuleks loetleda eraldi taimekahjustajatest, mille esinemine ei ole lubatud.
- (10) Taotletavad supereliitemataimed kujutavad endast paljundusmaterjali ja viljapuude tootmise ja sertifitseerimise lähtekohta. Sel põhjusel tuleks nende suhtes kohaldada kõige rangemaid taimetervisenõudeid, et tagada asjaomaste taimekahjustajate puudumine. Võttes arvesse taimede perekonna või liigi ja asjaomaste taimekahjustajate bioloogiat ja tunnuseid, tuleks nõuda, et taotletavat supereliitemataime kontrollitakse I lisas loetletud taimekahjustajate suhtes visuaalselt. Kui on kõnealuste taimekahjustajate esinemise kahtlus, tuleks iga supereliitemataime suhtes kohaldada proovivõtmist ja testimist, et tagada täpsed tulemused. Iga taotletavat supereliitemataime tuleks testida II lisas loetletud taimekahjustajate suhtes, et asjaomaste taimekahjustajate puudumine oleks usaldusväärselt tagatud. Väga sarnaseid nõudeid tuleks kohaldada ka uuendamise teel toodetud supereliitemataimede suhtes, kuna need on olulised edasise tootmise ja sertifitseerimise seisukohalt.
- (11) Võttes arvesse taimede perekonna või liigi ja asjaomaste taimekahjustajate bioloogiat ja tunnuseid, tuleks nõuda, et taotletavat supereliitemataime või supereliitmaterjali kontrollitakse I ja II lisas loetletud taimekahjustajate suhtes visuaalselt. Kui on kõnealuste taimekahjustajate esinemise kahtlus, tuleks iga supereliitemataime ja supereliitmaterjali suhtes kohaldada proovivõtmist ja testimist, et tagada täpsed tulemused.
- (12) Võttes arvesse taimede perekonna või liigi ja asjaomaste taimekahjustajate bioloogiat ja tunnuseid, tuleks kehtestada asjakohased eeskirjad, mis käsitlevad eliitemataimede, eliitmaterjali, sertifitseeritud emataimede ja sertifitseeritud materjali visuaalse kontrolli ja proovivõtmise ja testimise sagedust. Need eeskirjad peaksid põhinema vastutava ametiasutuse ja viljapuude tootjate kogemustel, mis on saadud seoses riiklike sertifitseerimiskavade kohaldamisega. Nende eeskirjadega tuleks arvesse võtta teatavate kategooriate kasutajate vajadusi.
- (13) Teatavate taimekahjustajate, eelkõige ümarusside esinemine mullas võib põhjustada lubamatut kahju asjaomaste taimede tervisele ja kasulikkusele juhul, kui need taimekahjustajad on peremeesorganismiks asjaomast perekonda või liiki kahjustavatele viirustele. Seepärast tuleks need taimekahjustajad loetleda ja identifitseerida eraldi ja nende esinemine asjaomases mullas tuleks keelata, välja arvatud juhul, kui testidega on kindlaks tehtud, et nad on vabad asjaomastest viirustest. Proovivõtmine ja testimine peaks näitama, kas esineb kõnealuseid taimekahjustajaid või viiruseid. Proovivõtmist ja testimist käsitlevate eeskirjade kehtestamisel tuleks arvesse võtta paljundusmaterjali ja viljapuude eri kategooriaid. On siiski proportsionaalne lubada, et teatavatel tingimustel ei ole vaja proovivõtmist ja testimist teha, kui peremeestaimi ei ole tootmispõllul kasvatatud vähemalt viis aastat.

⁽¹⁾ Nõukogu direktiiv 2000/29/EÜ, 8. mai 2000, taimede või taimsete saaduste kahjulike organismide ühendusse sissetoomise ja seal levimise vastu võetavate kaitsemeetmete kohta (EÜT L 169, 10.7.2000, lk 1).

- (14) Kui proovivõtmine ja testimine tehakse, peaks see toimuma kooskõlas Euroopa ja Vahemere maade Taimkaitseorganisatsiooni (EPPO) protokollide või muude rahvusvaheliselt tunnustatud protokollide kohaselt. Seda on vaja, et tagada liidus tehtavate proovivõtmiste ja testimiste ajakohasus rahvusvahelist teaduse ja tehnika arengut arvesse võttes. Kui protokollid ei ole kättesaadavad, tuleks proovivõtmine ja testimine teha kooskõlas asjaomaste riiklike protokollidega.
- (15) Kahjustused, värvimuutused, armkude, kuivamine ja muud puudused võivad mõjutada supereliitemataime ja supereliitmaterjali kvaliteeti ja kasulikkust. Seepärast tuleks sätestada, et supereliitemataimed ja supereliitmaterjal peavad olema peaaegu vabad sellistest puudustest.
- (16) Et tagada paljundusmaterjali nõuetekohane kvaliteet, tuleks kehtestada eeskirjad, mis käsitlevad selle hoidmist sobivates tingimustes. Tingimused peaksid sõltuma sertifitseeritava paljundusmaterjali ja viljapuude kategooriast. Võttes arvesse hiljutist arengut, on oluline lubada kasutada säilitamismeetodit, mis näeb ette jahutamise ülimadala temperatuurini, st krüosäilitamist. Seda peetakse *in vitro* kultuuride puhul kasulikuks alternatiiviks, sest sellise temperatuuri juures säilitamisel paljundusmaterjali omadused ei muutu.
- (17) Eliitmaterjal on supereliitmaterjalile järgnev tootmisetapp. Seepärast tuleks eliitmaterjali tootmiseks vajalikud emataimed (eliitemataimed) kasvatada kas supereliitmaterjalist või vegetatiivselt paljundada muudest eliitemataimedest.
- (18) Eliitmaterjali suhtes kehtivad nõuded peaksid olema samad kui supereliitmaterjali suhtes kehtivad nõuded, mis käsitlevad identifitseerimist, tervist ja kvaliteeti, sest need nõuded on eliitmaterjali tervise ja kasulikkuse seisukohast sama olulised. Eliitmaterjali tuleks siiski lubada toota põllul, et hõlbustada selle tõhusat paljundamist järgmistesse põlvkondadesse ja kategooriatesse. Seepärast tuleks võimaldada eliitemataime ja eliitmaterjali säilitamist ruumis, mida kaitstakse putukate eest, või põllul, mis on isoleeritud võimalikest nakkusallikatest, sh õhu kaudu levivad vektorid, juurte kokkupuutumine, masinate ja pookimisvahendite tõttu tekkinud ristisaastumine ja mis tahes muud võimalikud allikad.
- (19) Supereliitmaterjalist kasvatatud eliitemataimi peaks olema lubatud vegetatiivselt paljundada mitu põlvkonda, et saada eliit- ja sertifitseeritud materjali tootmise jaoks vajalik arv eliitemataimi. Eliitemataimede eri põlvkondi tuleks hoida üksteisest eraldi ja neid peaks olema võimalik identifitseerida kogu tootmisprotsessi ajal.
- (20) Sertifitseeritud materjal ja sertifitseeritud viljapuud võivad olla supereliitmaterjali või eliitmaterjali tootmise järel järgmine tootmisetapp. Seepärast tuleks sertifitseeritud materjali jaoks vajalikke emataimi (sertifitseeritud emataimed) kasvatada kas supereliitmaterjalist või eliitmaterjalist.
- (21) Vastu tuleks võtta miinimumnõuded, et tagada ühtlustatud menetlus, mille alusel teha kindlaks CAC-materjalina kvalifitseerimiseks ette nähtud paljundusmaterjali ja viljapuude vastavus sordikirjeldusele ja vastavust kontrollida. Need nõuded peaksid olema vähem ranged kui supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud materjali suhtes kehtivad nõuded, sest CAC-materjali puhul on kasutajatel leebemad ootused selle tervise ja kvaliteedi osas, kuna kohaldatakse lihtsamaid tootmisprotsesse ja -etappe. Tarnijad peaksid siiski tagama paljundamiseks ette nähtud materjali identifitseerimise. Peale selle tuleks tagada, et kohaldatakse kvaliteedi- ja tervisestandardeid, mis on sobivad CAC-materjali kasvatamist ja kasutajate ootusi arvesse võttes. Võttes arvesse teatavaid *Citrus L.*-i liikide *Fortunella Swingle* ja *Poncirus Raf.*-i kahjustavate taimekahjustajate laadi, on vaja erieeskirju, mis käsitlevad visuaalset kontrolli, proovivõtmist ja testimist, et tagada vastava paljundusmaterjali ja viljapuude piisav kvaliteet ja tervis.
- (22) Selleks et vastutaval ametiasutusel oleks võimalik teha ametlikku inspekteerimist ja kontrollida, kas paljundusmaterjal ja viljapuud vastavad käesoleva direktiiviga ette nähtud ametliku sertifitseerimise puhul kehtivatele kvaliteedi- ja tervisestandarditele, peaks tarnija kohaldama asjaomase perekonna ja liigi paljundusmaterjali ja viljapuude tootmisprotsessi kriitiliste kohtade kindlakstegemise ja jälgimise kava ning peaks kõnealuse jälgimise kohta pidama andmestikku. Kava ja andmestikke põldude kontrollimise ja proovide võtmise ja testimise kohta tuleks säilitada, kuni asjaomane paljundusmaterjal ja viljapuud on tarnija kontrolli all ja vähemalt kolm aastat pärast

seada, kui kõnealune paljundusmaterjal ja viljapuud on kõrvaldatud või turustatud. Selline periood on vajalik taimekahjustajate avastamiseks puittaimedel, kuna nende puhul võivad sümptomid ilmnedas alles mitu aastat pärast nakatumist.

- (23) Liikmesriigid peaksid tagama, et paljundusmaterjali ja viljapuid inspekteeritakse ametlikult tootmise ja turustamise jooksul, et kontrollida nende vastavust käesolevas direktiivis sätestatud nõuetele ja tingimustele. Et tagada ametliku inspekteerimise ühtlustatud kord, tuleks kehtestada eeskirjad, mis käsitlevad visuaalset kontrolli ja vajaduse korral proovivõtmist ja testimist.
- (24) Kaubandushäirete vältimiseks peaks liikmesriikidel olema võimalik lubada üleminekuperioodil oma territooriumil turustada paljundusmaterjali ja viljapuid, mis on toodetud supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud emataimedest või CAC-emataimedest, mis olid olemas enne käesoleva direktiivi kohaldamiskuupäeva, isegi kui kõnealune materjal või kõnealused viljapuud ei vasta uutele tingimustele.
- (25) Seepärast tuleks direktiivid 93/48/EMÜ ⁽¹⁾ ja 93/64/EMÜ ⁽²⁾ kehtetuks tunnistada.
- (26) Käesoleva direktiiviga ettenähtud meetmed on kooskõlas puuviljade botaanilistesse perekondadesse ja liikidesse kuuluva paljundusmaterjali ja taimede alalise komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

1. PEATÜKK

MÕISTED JA ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „emataim” – paljundamiseks ette nähtud identifitseeritud taim;
- 2) „taotletav supereliitemataim” – emataim, mida tarnija tahab lasta heaks kiita supereliitemataimena;
- 3) „supereliitemataim” – supereliitmaterjali tootmiseks ette nähtud emataim;
- 4) „eliitemataim” – eliitmaterjali tootmiseks ette nähtud emataim;
- 5) „sertifitseeritud emataim” – sertifitseeritud materjali tootmiseks ette nähtud emataim;
- 6) „taimekahjustaja” – taimi või taimseid saadusi kahjustavad taime, looma või haigusetkitaja liigid, tüved või biotüübid, mis on loetletud I, II ja III lisas;
- 7) „visuaalne kontroll” – taimede või taimeosade uurimine palja silmaga või läätsede, stereoskoobi või mikroskoobi abil;
- 8) „test” – muu uuring kui visuaalne kontroll;
- 9) „vilju andev taim” – emataimest paljundatud taim, mida kasvatatakse viljade tootmiseks, et teha kindlaks emataime sordiehtsus;
- 10) „kategooria” – supereliitmaterjal, eliitmaterjal, sertifitseeritud materjal või CAC-materjal;
- 11) „vegetatiivne paljundamine” – emataimede vegetatiivne tootmine, et saada piisav arv samasse kategooriasse kuuluvaid emataimi;

⁽¹⁾ Komisjoni direktiiv 93/48/EMÜ, 23. juuni 1993, milles sätestatakse nende tingimuste loetelu, millele peavad nõukogu direktiivi 92/34/EMÜ kohaselt vastama puuviljade tootmiseks ettenähtud viljapuude paljundusmaterjal ja viljapuud (EÜT L 250, 7.10.1993, lk 1).

⁽²⁾ Komisjoni direktiiv 93/64/EMÜ, 5. juuli 1993, millega kehtestatakse tarnijate ja ettevõtete järelevalve ja kontrolli rakendusmeetmed vastavalt nõukogu direktiivile 92/34/EMÜ puuviljade tootmiseks ettenähtud viljapuude paljundusmaterjali ja viljapuude turustamise kohta (EÜT L 250, 7.10.1993, lk 33).

- 12) „emataime uuendamine” – emataime asendamine sellest vegetatiivselt toodetud taimega;
- 13) „mikropaljundamine” – taimse materjali vegetatiivne paljundamine suure hulga taimede tootmiseks, kasutades valitud vegetatiivsetest pungadest materjali või taimelt võetud meristeemi abil *in vitro* paljundamist;
- 14) „puudustest peaaegu vaba” – puudusi, mis võiksid kahjustada paljundusmaterjali või viljapuude kvaliteeti ja kasulikkust, esineb sellisel määral, mis on võrdne või madalam määrast, mis on heade kasvatamise ja käitlemise tavade puhul eeldatav, ning mis on kooskõlas heade kasvatamise ja käitlemise tavadega;
- 15) „taimekahjustajatest peaaegu vaba” – taimekahjustajate esinemise määr viljapuude või nende paljundusmaterjali puhul on piisavalt madal, et tagada paljundusmaterjali vastuvõetaval tasemel kvaliteet ja kasulikkus;
- 16) „labor” – mis tahes koht, mida kasutatakse paljundusmaterjali ja viljapuude testimiseks;
- 17) „krüosäilitamine” – taimse materjali säilitamine, külmutades seda ülimadala temperatuurini, et tagada materjali elujõulisus.

Artikkel 2

Üldsätted

1. Liikmesriigid tagavad, et direktiivi 2008/90/EÜ I lisas loetletud perekondadesse või liikidesse kuuluv taimne paljundusmaterjal ja viljapuud vastavad tootmise ja turustamise ajal vastavalt juhtumile käesoleva direktiivi artiklitele 3–27.
2. Liikmesriigid tagavad, et direktiivi 2008/90/EÜ I lisas loetletud perekondadesse või liikidesse kuuluva taimse paljundusmaterjali ja viljapuude tootmise ajal järgivad tarnijad artiklites 28 ja 29 sätestatud nõudeid.
3. Liikmesriigid tagavad, et direktiivi 2008/90/EÜ I lisas loetletud perekondadesse või liikidesse kuuluvat taimset paljundusmaterjali ja viljapuid inspekteeritakse tootmise ja turustamise ajal ametlikult kooskõlas artikliga 30.
4. Teatava kategooria nõuetele vastavat paljundusmaterjali ei tohi segada muusse kategooriasse kuuluva materjaliga.

2. PEATÜKK

PALJUNDUSMATERJALI JA VAJADUSE KORRAL KA VILJAPUUDE SUHTES KEHTIVAD NÕUDED

1. JAGU

Nõuded supereliitmaterjalile

Artikkel 3

Supereliitmaterjali sertifitseerimise puhul kehtivad nõuded

1. Muu paljundusmaterjal kui emataimed ja sordita pookealused tuleb taotluse korral ametlikult sertifitseerida supereliitmaterjalina, kui leitakse, et see vastab järgmistele nõuetele:
 - a) see on paljundatud otse emataimest kooskõlas artikliga 13 või 14;
 - b) see vastab oma sordi kirjeldusele ja selle vastavust oma sordi kirjeldusele on kontrollitud artikli 7 kohaselt;
 - c) seda säilitatakse kooskõlas artikliga 8;
 - d) see vastab artikli 10 tervisenõuetele;

e) kui komisjon on lubanud artikli 8 lõike 4 kohaselt kohaldada erandit kasvatada supereliitemataimi ja supereliitmaterjali põllul tingimustes, kus neid ei kaitsta putukate eest, vastab muld artiklile 11;

f) see vastab artikli 12 nõuetele, mis käsitlevad puudusi.

2. Lõike 1 punktis a osutatud emataim peab olema olnud kas artikli 5 kohaselt heaks kiidetud või olema saadud artikli 13 kohase vegetatiivse paljundamise teel või artikli 14 kohase mikropaljundamise teel.

3. Kui supereliitemataim või supereliitmaterjal ei vasta enam artiklite 7–12 nõuetele, kõrvaldab tarnija selle muude supereliitemataimede ja supereliitmaterjali lähedusest. Kõrvaldatud emataimi või materjali võib kasutada eliit-, sertifitseeritud või CAC-materjalina tingimusel, et need vastavad käesolevas direktiivis asjaomaste kategooriate puhul kehtestatud nõuetele.

Kõnealuste emataimede või materjali kõrvaldamise asemel võib tarnija võtta asjakohaseid meetmeid, et tagada uuesti nende vastavus kõnealustele nõuetele.

Artikkel 4

Sordita pookealuste supereliitmaterjalina sertifitseerimist käsitlevad nõuded

1. Sordita pookealused tuleb taotluse korral ametlikult sertifitseerida supereliitmaterjalina, kui leitakse, et need vastavad järgmistele nõuetele:

a) nad on paljundatud kas vegetatiivse või sugulise paljundamise teel otse emataimest; sugulise paljundamise korral toodetakse tolmuandjad puud (tolmeldajad) vegetatiivse paljundamise teel otse emataimest;

b) nad vastavad oma liigi kirjeldusele;

c) neid säilitatakse kooskõlas artikliga 8;

d) nad vastavad artikli 10 tervisenõuetele;

e) kui komisjon on lubanud artikli 8 lõike 4 kohaselt kohaldada erandit kasvatada supereliitemataimi ja eliitmaterjali põllul tingimustes, kus neid ei kaitsta putukate eest, vastab muld artiklile 11;

f) nad vastavad artikli 12 nõuetele, mis käsitlevad puudusi.

2. Lõike 1 punktis a osutatud emataim peab olema olnud kas artikli 6 kohaselt heaks kiidetud või olema saadud artikli 13 kohase vegetatiivse paljundamise teel või artikli 14 kohase mikropaljundamise teel.

3. Kui pookealus, mis on supereliitemataim või supereliitmaterjal, ei vasta enam artiklite 8–12 nõuetele, kõrvaldab tarnija selle muude supereliitemataimede ja supereliitmaterjali lähedusest. Kõrvaldatud pookealust võib kasutada eliit-, sertifitseeritud või CAC-materjalina tingimusel, et see vastab käesolevas direktiivis asjaomaste kategooriate puhul kehtestatud nõuetele.

Kõnealuste pookealuste kõrvaldamise asemel võib tarnija võtta asjakohaseid meetmeid, et tagada uuesti nende vastavus kõnealustele nõuetele.

Artikkel 5

Supereliitemataimena heakskiitmist käsitlevad nõuded

1. Vastutav ametiasutus kiidab taime heaks supereliitemataimena, kui see vastab artiklitele 7–12 ja kui selle vastavus oma sordi kirjeldusele on lõigete 2, 3 ja 4 kohaselt kindlaks tehtud.

Heakskiitmine toimub ametliku inspekteerimise ja testitulemuste, andmestike ja menetluste alusel kooskõlas artikliga 30.

2. Vastutav ametiasutus teeb sordi tunnuste vaatlemise teel kindlaks emataime vastavuse oma sordi kirjeldusele. Kõnealune vaatlus peab põhinema ühel järgmistest elementidest:

- a) riiklikusse registrisse kantud sortide või sordikaitse seadusega kaitstud sortide ametlik kirjeldus;
- b) mis tahes liikmesriigis komisjoni rakendusdirektiivi 2014/97/EL⁽¹⁾ artikli 5 lõikes 1 osutatud registreerimistaotlusega hõlmatud sordi taotlusele lisatud kirjeldus;
- c) sordikaitsetaotlusega hõlmatud sordi registreerimistaotlusele lisatud kirjeldus;
- d) ametlikult tunnustatud kirjeldus, kui see kirjeldus käsitleb riiklikus registris registreeritud sorti.

3. Kui kohaldatakse lõike 2 punkti b või c, kiidetakse taim heaks supereliitemataimena, kui mis tahes liidu või kolmanda riigi vastutava ametiasutuse aruanne on kättesaadav ja tõendab, et asjaomane sort on eristatav, ühtlik ja püsiv. Oodates sordi registreerimist, võib asjaomast emataime ja sellest toodetud materjali kasutada ainult eliit- või sertifitseeritud materjali tootmiseks ja seda ei tohi turustada supereliit-, eliit- või sertifitseeritud materjalina.

4. Kui vastavust sordikirjeldusele on võimalik kindlaks teha ainult vilju andva taime tunnuste põhjal, tehakse sordi tunnuste vaatlus supereliitemataimest paljundatud vilju andva taime viljade põhjal. Kõnealuseid vilju andvaid taimi hoitakse eraldi supereliitemataimest ja supereliitmaterjalist.

Vilju andvaid taimi kontrollitakse visuaalselt aasta kõige sobival perioodil, võttes arvesse kliimatingimusi ja asjaomasesse perekonda või liiki kuuluvate taimede kasvutingimusi.

Artikkel 6

Sordita pookealuste heakskiitmist käsitlevad nõuded

Vastutav ametiasutus kiidab sordita pookealuse heaks supereliitemataimena, kui see vastab oma liigi kirjeldusele ja artiklitele 8–12.

Heakskiitmine toimub ametliku inspekteerimise ja testitulemuste, andmestike ja tarnija kasutatavate menetluste alusel kooskõlas artikliga 30.

Artikkel 7

Sordikirjeldusele vastavuse kindlakstegemine

Vastutav ametiasutus ja vajaduse korral tarnija teevad korrapäraselt kindlaks supereliitemataimede ja supereliitmaterjali vastavuse oma sordi kirjeldusele kooskõlas artikli 5 lõigetega 2 ja 3, nagu on sobiv asjaomase sordi ja kasutatud paljundusmeetodi puhul.

Lisaks supereliitemataimede ja supereliitmaterjali korrapärasele vastavuse kindlakstegemisele teevad vastutav ametiasutus ja vajaduse korral tarnija pärast iga uuendamist kindlaks selle tulemusel saadud supereliitemataime vastavuse.

Artikkel 8

Supereliitemataime ja supereliitmaterjali säilitamist käsitlevad nõuded

1. Tarnijad säilitavad supereliitemataimi ja supereliitmaterjali kohtades, mis on asjaomase perekonna või liigi jaoks kindlaks määratud ja mida kaitstakse putukate eest ning kus on välditud nakatumine õhu kaudu levivate vektorite või mis tahes muude allikate tõttu kogu tootmisprotsessi ajal.

⁽¹⁾ Komisjoni rakendusdirektiiv 2014/.../EL, 15. oktoober 2014, millega rakendatakse nõukogu direktiivi 2008/90/EÜ tarnijate ja sortide registreerimise ning ühise sortide nimekirja osas (vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 16).

Taotletavaid supereliitemataimi säilitatakse putukate eest kaitstuna ja füüsiliselt eraldi supereliitemataimedest esimeses lõigus osutatud kohtades, kuni on tehtud kõik artikli 9 lõigete 1 ja 2 järgimist käsitlevad testid.

2. Supereliitemataimi ja supereliitmaterjali tuleb säilitada nii, et neid on võimalik kogu tootmisprotsessi ajal individuaalselt identifitseerida.
3. Supereliitemataimi ja supereliitmaterjali tuleb kasvatada ja toota mullast isoleerituna mullavaba või steriliseeritud kasvusubstraadiga pottides. Need tuleb märgistada, et tagada nende jälgitavus.
4. Erandina lõigetest 1–3 võib liikmesriigile anda loa toota teatavasse perekonda või liiki kuuluvaid supereliitemataimi ja supereliitmaterjali põllul tingimustes, kus neid ei kaitsta putukate eest. Selline materjal tuleb märgistada, et tagada selle jälgitavus. Luba antakse tingimusel, et asjaomane liikmesriik tagab selliste asjakohaste meetmete võtmise, millega välditakse nakatumist õhu kaudu levivate vektorite, juurte kokkupuutumise ja mis tahes muude allikate kaudu ning masinate ja pookimisvahendite tõttu tekkivat ristisaastumist.
5. Supereliitemataimi ja supereliitmaterjali võib krüosäilitada.
6. Supereliitemataimi võib kasutada ainult sellise aja jooksul, mis on arvatatud sordi stabiilsuse või taimede kasvukeskkonna tingimuste ja mis tahes muude sordi stabiilsust mõjutavate tegurite alusel.

Artikkel 9

Taotletavate supereliitemataimede ja uuendamise teel toodetud supereliitemataimede tervisenõuded

1. Taotletav supereliitemataim peab olema vaba I lisas asjaomase perekonna või liigi korral loetletud taimekahjustajatest.

Taotletav supereliitemataim tuleb ruumides ja põllul tehtava visuaalse kontrolli põhjal tunnistada vabaks I lisas asjaomase perekonna või liigi korral loetletud taimekahjustajatest.

Kõnealuse visuaalse kontrolli teeb vastutav ametiasutus ja vajaduse korral tarnija.

Kui kahtlustatakse kõnealuste taimekahjustajate esinemist, korraldab vastutav ametiasutus ja vajaduse korral tarnija asjaomase taotletava supereliitemataime puhul proovivõtmise ja testimise.

2. Taotletav supereliitemataim peab olema vaba II lisas asjaomase perekonna või liigi korral loetletud taimekahjustajatest.

Taotletav supereliitemataim tuleb ruumides ja põllul tehtava visuaalse kontrollimise ning proovivõtmise ja testimise põhjal tunnistada vabaks II lisas asjaomase perekonna või liigi korral loetletud taimekahjustajatest.

Kõnealuse visuaalse kontrollimise, proovivõtmise ja testimise teeb vastutav ametiasutus ja vajaduse korral tarnija.

Proovivõtmine ja testimine tuleb teha aasta kõige sobival perioodil, võttes arvesse kliimatingimusi, taime kasvutingimusi ja taime puhul asjakohaste taimekahjustajate bioloogiat. Proovivõtmine ja testimine tehakse ka mis tahes muul ajal, kui kahtlustatakse kõnealuste taimekahjustajate esinemist.

3. Liikmesriigid kohaldavad lõigete 1 ja 2 ette nähtud proovivõtmise ja testimise suhtes Euroopa ja Vahemere maade Taimekaitseorganisatsiooni (EPPO) protokolle või muid rahvusvaheliselt tunnustatud protokolle. Kui kõnealuseid protokolle ei ole, kohaldab vastutav ametiasutus asjakohaseid siseriiklikke protokolle. Sellisel juhul teeb liikmesriik taotluse korral kõnealused protokollid kättesaadavaks teistele liikmesriikidele ja komisjonile.

Vastutav ametiasutus ja vajaduse korral tarnija esitavad proovid laboritele, mida vastutav ametiasutus on ametlikult tunnustanud.

Taotletava supereliitemataime viiruste, viroidide, viirusetaoliste haiguste ja fütoplasmade testimetod peab olema indikaatortaimede põhine bioloogiline indekseerimine. Muid testimetodeid võib kasutada, kui liikmesriik leiab vastastikuse eksperdihinnangu saanud teaduslike tõendite põhjal, et nende tulemused on sama usaldusväärsed kui indikaatortaimede põhise bioloogilise indekseerimise tulemused.

4. Kui taotletav supereliitemataim on seemik, on erandina lõikest 2 visuaalne kontroll, proovivõtmine ja testimine nõutav ainult asjaomase perekonna või liigi selliste viiruste, viroidide ja viirusetaoliste haiguste osas, mis levivad õietolmuga ja on loetletud II lisas, tingimusel, et ametliku inspekteerimisega on kindlaks tehtud, et asjaomane seemik on kasvatatud sellise taime seemnest, mis on vaba kõnealuste viiruste, viroidide ja viirusetaoliste haiguste põhjustatud sümptomitest ja et seda seemikut on säilitatud kooskõlas artikli 8 lõigetega 1 ja 3.

5. Lõikeid 1 ja 3 kohaldatakse ka uuendamise teel toodetud supereliitemataimede suhtes.

Uuendamise teel toodetud supereliitemataim peab olema vaba II lisas asjaomase perekonna või liigi korral loetletud viirustest ja viroididest.

Kõnealune supereliitemataim peab olema ruumis, põllul ja kasvualal tehtud visuaalse kontrolli ning proovivõtmise ja testimise põhjal tunnistatud vabaks kõnealustest viirustest ja viroididest.

Kõnealuse visuaalse kontrollimise, proovivõtmise ja testimise teeb vastutav ametiasutus ja vajaduse korral tarnija.

Artikkel 10

Supereliitemataime ja supereliitmaterjali tervisenõuded

1. Supereliitemataim ja supereliitmaterjal peab olema vaba I lisa A osas ja II lisas asjaomase perekonna või liigi korral loetletud taimekahjustajatest.

Asjaomane supereliitemataim ja supereliitmaterjal peab olema ruumis, põllul ja kasvualal tehtud visuaalse kontrolli ning proovivõtmise ja testimise põhjal tunnistatud vabaks I lisa A osas ja II lisas asjaomase perekonna või liigi korral loetletud taimekahjustajatest. Kõnealuse visuaalse kontrolli teeb vastutav ametiasutus ja vajaduse korral tarnija.

I lisa B osas loetletud taimekahjustajatega saastunud supereliitemataimede või supereliitmaterjali protsentuaalne määrid ei tohi ületada selles lisas sätestatud lubatud määrid. Ruumides, põllul ja kasvualal tehtud visuaalse kontrolliga tuleb kindlaks teha, et asjaomane supereliitemataim ja supereliitmaterjal vastab kõnealustele määradele. Kõnealuse visuaalse kontrolli teeb vastutav ametiasutus ja vajaduse korral tarnija.

Kui kahtlustatakse kõnealuste taimekahjustajate esinemist, korraldab vastutav ametiasutus ja vajaduse korral tarnija asjaomase supereliitemataime ja supereliitmaterjali puhul proovivõtmise ja testimise.

2. Supereliitemataime ja supereliitmaterjali asjaomase perekonna ja liigi kõnealuse visuaalse kontrolli, proovivõtmise ja testimise teeb vastutav ametiasutus ja vajaduse korral tarnija kooskõlas IV lisaga.

3. Liikmesriigid kohaldavad lõikega 1 ette nähtud proovivõtmise ja testimise suhtes EPPO protokolle või muid rahvusvaheliselt tunnustatud protokolle. Kui kõnealuseid protokolle ei ole, kohaldab vastutav ametiasutus asjakohaseid siseriiklike protokolle. Sellisel juhul teeb liikmesriik taotluse korral kõnealused protokollid kättesaadavaks teistele liikmesriikidele ja komisjonile.

Vastutav ametiasutus ja vajaduse korral tarnija esitavad proovid laboritele, mida vastutav ametiasutus on ametlikult tunnustanud.

4. Lõiget 1 ei kohaldata supereliitemataime ja supereliitmaterjali suhtes krüosäilitamise ajal.

*Artikkel 11***Mullatingimused**

1. Supereliitemataime ja supereliitmaterjali võib kasvatada ainult mullas, mis on vaba III lisas asjaomase perekonna või liigi korral loetletud taimekahjustajatest, mis on peremeesorganismiks kõnealust perekonda või liiki kahjustavatele viirustele. Kõnealuste taimekahjustajate puudumine tuleb kindlaks teha proovivõtmise ja testimisega.

Kõnealuse proovivõtmise teeb vastutav ametiasutus ja vajaduse korral tarnija.

Kõnealune proovivõtmine ja testimine tuleb teha enne asjaomase supereliitemataime ja supereliitmaterjali istutamist ning seda korratakse kasvatamise ajal, kui on kahtlus, et esineb esimeses lõigus osutatud taimekahjustajaid.

Kõnealune proovivõtmine ja testimine tuleb teha, võttes arvesse kliimatingimusi ja III lisas loetletud taimekahjustajate bioloogiat ning seda, kas kõnealused taimekahjustajad on asjaomase supereliitemataime ja supereliitmaterjali puhul kohased.

2. Proovivõtmist ja testimist ei tule teha, kui taimi, mis on III lisas asjaomase perekonna või liigi korral loetletud taimekahjustajate peremeestaimed, ei ole tootmismullas kasvatatud vähemalt viis aastat ja kui puudub kahtlus, et kõnealuses mullas esineb asjaomaseid taimekahjustajaid.

Proovivõtmist ja testimist ei tehta, kui vastutav ametiasutus jõuab ametliku kontrolli põhjal järeldusele, et muld on vaba mis tahes III lisas asjaomase perekonna või liigi korral loetletud taimekahjustajatest, mis on peremeesorganismiks kõnealuse perekonna või liigi viirustele.

3. Liikmesriigid kohaldavad lõikes 1 osutatud proovivõtmise ja testimise suhtes EPPO protokolle või muid rahvusvaheliselt tunnustatud protokolle. Kui kõnealuseid protokolle ei ole, kohaldab liikmesriik asjakohaseid siseriiklikke protokolle. Sellisel juhul teeb liikmesriik taotluse korral kõnealused protokollid kättesaadavaks teistele liikmesriikidele ja komisjonile.

*Artikkel 12***Kvaliteeti tõenäoliselt mõjutavaid puudusi käsitlevad nõuded**

Visuaalse kontrolliga tuleb kindlaks teha, et supereliitemataimedel ja supereliitmaterjalil ei ole puudusi. Kõnealuse visuaalse kontrolli teeb vastutav ametiasutus ja vajaduse korral tarnija. Kahjustusi, värvimuutusi, armkudet või kuivamist peetakse puuduseks, kui need mõjutavad paljundusmaterjali kvaliteeti ja kasulikkust.

*Artikkel 13***Supereliitemataime vegetatiivset paljundamist, uuendamist ja paljundamist käsitlevad nõuded**

1. Tarnija võib vegetatiivselt paljundada või uuendada artikli 5 lõike 1 kohaselt heakskiidetud supereliitemataime.

2. Tarnija võib supereliitemataime paljundada supereliitmaterjali tootmiseks.

3. Supereliitemataime vegetatiivne paljundamine, uuendamine ja paljundamine peab toimuma kooskõlas lõikes 4 osutatud protokollidega.

4. Liikmesriigid kohaldavad supereliitemataime vegetatiivset paljundamist, uuendamist ja paljundamist käsitlevaid protokolle. Liikmesriigid kohaldavad EPPO protokolle või muid rahvusvaheliselt heakskiidetud protokolle. Kui kõnealuseid protokolle ei ole, kohaldab liikmesriik asjakohaseid siseriiklikke protokolle. Sellisel juhul teeb liikmesriik taotluse korral kõnealused protokollid kättesaadavaks teistele liikmesriikidele ja komisjonile.

Käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud protokolle peab olema asjaomase perekonna või liigi peal katsetatud sellise ajavahemiku jooksul, mis on kõnealuse perekonna või liigi seisukohast sobiv. Kõnealust ajavahemikku peetakse sobivaks, kui see võimaldab valideerida taime fenotüüpi selles osas, mis puutub sordikirjeldusele vastavusse viljatootmise või pookealuste kasvu vaatlemise põhjal.

5. Tarnija võib supereliitemataime uuendada ainult enne artikli 8 lõikes 6 osutatud perioodi lõppu.

Artikkel 14

Nõuded supereliitemataime vegetatiivse paljundamise, uuendamise ja mikropaljundamise teel paljundamise suhtes

1. Kui supereliitemataime vegetatiivne paljundamine, uuendamine ja paljundamine toimub mikropaljundamise teel, et toota muid supereliitemataimi või muud supereliitmaterjali, tuleb järgida lõikes 2 osutatud protokolle.

2. Liikmesriigid kohaldavad supereliitemataime ja supereliitmaterjali mikropaljundamist käsitlevaid EPPO protokolle või muid rahvusvaheliselt heakskiidetud protokolle. Kui kõnealuseid protokolle ei ole, kohaldab liikmesriik asjakohaseid siseriiklikke protokolle. Sellisel juhul teeb liikmesriik taotluse korral kõnealused protokollid kättesaadavaks teistele liikmesriikidele ja komisjonile.

Liikmesriigid kohaldavad ainult selliseid protokolle, mida on asjaomase perekonna või liigi peal katsetatud sellise ajavahemiku jooksul, mis võimaldab valideerida taime fenotüüpi selles osas, mis puutub sordikirjeldusele vastavusse viljatootmise või pookealuste kasvu vaatlemise põhjal.

2. JAGU

Nõuded eliitmaterjalile

Artikkel 15

Eliitmaterjali sertifitseerimise suhtes kehtivad nõuded

1. Muu paljundusmaterjal kui eliitemataimed ja sordita pookealused tuleb taotluse korral ametlikult sertifitseerida eliitmaterjalina, kui see vastab lõigetes 2, 3 ja 4 sätestatud nõuetele.

2. Paljundusmaterjal tuleb paljundada eliitemataimest.

Eliitemataim peab vastama ühele järgmistest nõuetest:

- a) see peab olema kasvatatud supereliitmaterjalist; või
 - b) peab olema toodetud eliitemataimest vegetatiivse paljundamise teel kooskõlas artikliga 19.
3. Paljundusmaterjal peab vastama artiklis 7, artikli 8 lõikes 6 ja artiklis 12 sätestatud nõuetele.
 4. Paljundusmaterjal peab vastama lisanõuetele seoses järgmisega:
 - a) tervis artikli 16 kohaselt;
 - b) muld artikli 17 kohaselt;
 - c) eliitemataime ja eliitmaterjali säilitamine artikli 18 kohaselt; ning
 - d) paljundamise eritingimused artikli 19 kohaselt.

5. Sordita pookealus tuleb taotluse korral ametlikult sertifitseerida eliitmaterjalina, kui see vastab oma liigi kirjeldusele ja artikli 8 lõigetes 2 ja 6 sätestatud nõuetele ja artiklites 12, 16, 17, 18 ja 19 sätestatud lisanõuetele.

6. Lõigetes 3 ja 5 osutatud sätetes sisalduvaid viiteid supereliitemataimedele tuleb käesoleva jao kohaldamisel mõista kui viiteid eliitemataimedele ning kõiki viiteid supereliitmaterjalile kui viiteid eliitmaterjalile.

7. Kui eliitemataim või eliitmaterjal ei vasta enam artikli 7, artikli 8 lõigete 2 ja 6 ning artiklite 12, 16 ja 17 nõuetele, kõrvaldab tarnija selle muude eliitemataimede ja eliitmaterjali lähedusest. Kõrvaldatud emataimi või materjali võib kasutada sertifitseeritud või CAC-materjalina tingimusel, et need vastavad käesolevas direktiivis asjaomaste kategooriate puhul kehtestatud nõuetele.

Kõnealuste emataimede või materjali kõrvaldamise asemel võib tarnija võtta asjakohaseid meetmeid, et tagada uuesti nende vastavus kõnealustele nõuetele.

8. Kui sordita pookealus on eliitemataim või eliitmaterjal, mis ei vasta enam artikli 8 lõigete 2 ja 6 ning artiklite 12, 16 ja 17 nõuetele, kõrvaldab tarnija selle muude eliitemataimede ja eliitmaterjali lähedusest. Kõrvaldatud pookealuseid võib kasutada sertifitseeritud või CAC-materjalina tingimusel, et need vastavad käesolevas direktiivis asjaomaste kategooriate puhul kehtestatud nõuetele.

Kõnealuse emataime või materjali kõrvaldamise asemel võib tarnija võtta asjakohaseid meetmeid, et tagada uuesti nende vastavus kõnealustele nõuetele.

Artikkel 16

Tervisenõuded

1. Eliitemataim ja eliitmaterjal peab olema vaba I lisa A osas ja II lisas asjaomase perekonna või liigi korral loetletud taimekahjustajatest.

Asjaomane eliitemataim ja supereliitmaterjal peab olema ruumis, põllul ja kasvuialal tehtud visuaalse kontrolli põhjal tunnustatud vabaks I lisa A osas ja II lisas asjaomase perekonna või liigi korral loetletud taimekahjustajatest. Kõnealuse visuaalse kontrolli teeb vastutav ametiasutus ja vajaduse korral tarnija.

I lisa B osas loetletud taimekahjustajatega saastunud eliitemataimede või eliitmaterjali protsentuaalne määr ei tohi ületada selles lisas sätestatud lubatud määra. Ruumides, põllul ja kasvuialal tehtud visuaalse kontrolliga tuleb kindlaks teha, et asjaomane eliitemataim ja eliitmaterjal vastab kõnealustele määradele. Kõnealuse visuaalse kontrolli teeb vastutav ametiasutus ja vajaduse korral tarnija.

Kui kahtlustatakse kõnealuste taimekahjustajate esinemist, korraldab vastutav ametiasutus ja vajaduse korral tarnija asjaomase eliitemataime ja eliitmaterjali puhul proovivõtmise ja testimise.

2. Eliitemataime ja eliitmaterjali asjaomase perekonna ja liigi kõnealuse visuaalse kontrolli, proovivõtmise ja testimise teeb vastutav ametiasutus ja vajaduse korral tarnija kooskõlas IV lisaga.

3. Liikmesriigid kohaldavad lõikega 1 ette nähtud proovivõtmise ja testimise suhtes EPPO protokolle või muid rahvusvaheliselt tunnustatud protokolle. Kui kõnealuseid protokolle ei ole, kohaldab vastutav ametiasutus asjakohaseid siseriiklikke protokolle. Sellisel juhul teeb liikmesriik taotluse korral kõnealused protokollid kättesaadavaks teistele liikmesriikidele ja komisjonile.

Vastutav ametiasutus ja vajaduse korral tarnija esitavad proovid laboritele, mida vastutav ametiasutus on ametlikult tunnustanud.

4. Lõiget 1 ei kohaldata eliitemataime ja eliitmaterjali suhtes krüosäilitamise ajal.

Artikkel 17

Mullatingimused

1. Eliitemataime ja eliitmaterjali võib kasvatada ainult mullas, mis on vaba III lisas asjaomase perekonna või liigi korral loetletud taimekahjustajatest, mis on peremeesorganismiks kõnealuse perekonna või liigi viirustele. Kõnealuste viirustele peremeesorganismiks olevate taimekahjustajate puudumine tuleb kindlaks teha proovivõtmise ja testimisega.

Kõnealuse proovivõtmise teeb vastutav ametiasutus ja vajaduse korral tarnija.

Kõnealune proovivõtmine ja testimine tuleb teha enne asjaomase eliitemataime ja eliitmaterjali istutamist ning seda korratakse kasvatamise ajal, kui on kahtlus, et esineb esimeses lõigus osutatud taimekahjustajaid.

Kõnealune proovivõtmine ja testimine tuleb teha, võttes arvesse kliimatingimusi ja III lisas loetletud taimekahjustajate bioloogiat ning seda, kas kõnealused taimekahjustajad on asjaomase eliitemataime ja eliitmaterjali puhul kohased.

2. Proovivõtmist ja testimist ei tule teha, kui taimi, mis on III lisas asjaomase perekonna või liigi korral loetletud taimekahjustajate peremeestaimed, ei ole kasvatatud tootmismullas vähemalt viis aastat ja kui puudub kahtlus, et kõnealuses mullas esineb asjaomaseid taimekahjustajaid.

Proovivõtmist ja testimist ei tehta, kui vastutav ametiasutus jõuab ametliku inspekteerimise põhjal järeldusele, et muld on vaba mis tahes III lisas asjaomase perekonna või liigi korral loetletud taimekahjustajatest, mis on peremeesorganismiks kõnealuse perekonna või liigi viirustele.

3. Liikmesriigid kohaldavad lõikes 1 osutatud proovivõtmise ja testimise suhtes EPPO protokolle või muid rahvusvaheliselt tunnustatud protokolle. Kui kõnealuseid protokolle ei ole, kohaldab liikmesriik asjakohaseid siseriiklikke protokolle. Sellisel juhul teeb liikmesriik taotluse korral kõnealused protokollid kättesaadavaks teistele liikmesriikidele ja komisjonile.

Artikkel 18

Eliitemataime ja eliitmaterjali säilitamist käsitlevad nõuded

1. Eliitemataime ja eliitmaterjali tuleb säilitada põllul, mis on isoleeritud võimalikest nakkusallikatest, sh õhu kaudu levivad vektorid, juurte kokkupuutumine, masinate ja pookimisvahendite tõttu tekkiv ristisaastumine.

2. Lõikes 1 osutatud põldude isoleerimiskaugus sõltub olukorrast, paljundusmaterjali liigist, asjaomases piirkonnas esinevatest taimekahjustajatest ja asjakohastest riskidest, mille vastutav ametiasutus on visuaalse kontrolliga kindlaks teinud.

Artikkel 19

Vegetatiivse paljundamise tingimused

1. Artikli 15 lõike 2 punkti a tähenduses supereliitmaterjalist kasvatatud eliitemataimi võib vegetatiivselt paljundada mitu põlvkonda, et saada vajalik arv eliitemataimi. Eliitemataime võib vegetatiivselt paljundada kooskõlas artikliga 13 või mikropaljundamise teel paljundada kooskõlas artikliga 14. Põlvkondade lubatud maksimumarv ja eliitemataimede lubatud maksimaalne eluiga sätestatakse asjaomase perekonna või liigi puhul V lisas.

2. Kui eliitemataime puhul on lubatud mitu põlvkonda võib iga põlvkond, välja arvatud esimene, olla saadud mis tahes eelmisest põlvkonnast.

3. Erinevate põlvkondade paljundusmaterjali tuleb hoida eraldi.

3. JAGU

Nõuded sertifitseeritud materjalile

Artikkel 20

Sertifitseeritud materjali sertifitseerimise suhtes kehtivad nõuded

1. Paljundusmaterjal, välja arvatud emataimed, ja viljapuud tuleb taotluse korral ametlikult sertifitseerida sertifitseeritud materjalina, kui need vastavad lõigetes 2, 3 ja 4 sätestatud nõuetele.

2. Paljundusmaterjal ja viljapuud tuleb paljundada sertifitseeritud emataimest.

Sertifitseeritud emataim peab vastama ühele järgmistest nõuetest:

- see peab olema kasvatatud supereliitmaterjalist;
- see peab olema kasvatatud eliitmaterjalist.

3. Paljundusmaterjal ja viljapuud peavad vastama artiklis 7, artikli 8 lõikes 6 ning artiklites 12, 21 ja 22 sätestatud nõuetele.

4. Paljundusmaterjal ja viljapuud peavad vastama artiklis 21 sätestatud tervisenõuetele.

Paljundusmaterjal ja viljapuud tuleb paljundada sertifitseeritud emataimest, mis vastab artiklis 22 sätestatud mullatingimustele.

5. Sordita pookealus tuleb taotluse korral ametlikult sertifitseerida sertifitseeritud materjalina, kui see vastab oma liigi kirjeldusele ja artikli 8 lõikes 6 sätestatud nõuetele ja artiklites 12, 21 ja 22 sätestatud lisanõuetele.

6. Lõigetes 3 ja 5 osutatud sätetes sisalduvaid viiteid supereliitmaterjalidele tuleb käesoleva jao kohaldamisel mõista kui viiteid sertifitseeritud emataimedele ning kõiki viiteid supereliitmaterjalile kui viiteid sertifitseeritud materjalile.

7. Kui sertifitseeritud emataim või sertifitseeritud materjal ei vasta enam artikli 7, artikli 8 lõike 6 ning artiklite 12, 21 ja 22 nõuetele, kõrvaldab tarnija selle muude sertifitseeritud emataimede ja sertifitseeritud materjali lähedusest. Kõrvaldatud emataimi või materjali võib kasutada CAC-materjalina tingimusel, et need vastavad 4. jaos kehtestatud nõuetele.

Kõnealuste emataimede või materjali kõrvaldamise asemel võib tarnija võtta asjakohaseid meetmeid, et tagada uuesti nende vastavus kõnealustele nõuetele.

8. Kui sordita pookealus on sertifitseeritud emataim või sertifitseeritud materjal, mis ei vasta enam artikli 8 lõike 6 ning artiklite 12, 21 ja 22 nõuetele, kõrvaldab tarnija selle muude sertifitseeritud emataimede ja sertifitseeritud materjali lähedusest. Kõrvaldatud emataimi või materjali võib kasutada CAC-materjalina tingimusel, et need vastavad 4. jaos kehtestatud nõuetele.

Kõnealuste pookealuste kõrvaldamise asemel võib tarnija võtta asjakohaseid meetmeid, et tagada uuesti nende vastavus kõnealustele nõuetele.

Artikkel 21

Tervisenõuded

1. Sertifitseeritud emataim ja sertifitseeritud eliitmaterjal peab olema vaba I lisa A osas ja II lisas asjaomase perekonna või liigi korral loetletud taimekahjustajatest.

Asjaomane sertifitseeritud emataim ja sertifitseeritud materjal peab olema ruumis, põllul ja kasvualal tehtud visuaalse kontrolli põhjal tunnustatud vabaks I lisa A osas ja II lisas asjaomase perekonna või liigi korral loetletud taimekahjustajatest. Kõnealuse visuaalse kontrolli teeb vastutav ametiasutus ja vajaduse korral tarnija.

I lisa B osas loetletud taimekahjustajatega saastunud sertifitseeritud emataimede või sertifitseeritud materjali protsentuaalne määr ei tohi ületada selles lisas sätestatud lubatud määra. Ruumides, põllul ja kasvualal tehtud visuaalse kontrolliga tuleb kindlaks teha, et asjaomane sertifitseeritud emataim ja sertifitseeritud materjal vastab kõnealustele määradele. Kõnealuse visuaalse kontrolli teeb vastutav ametiasutus ja vajaduse korral tarnija.

Kui kahtlustatakse kõnealuste taimekahjustajate esinemist, korraldab vastutav ametiasutus ja vajaduse korral tarnija asjaomase sertifitseeritud emataime ja sertifitseeritud materjali puhul proovivõtmise ja testimise.

2. Sertifitseeritud emataime ja sertifitseeritud materjali asjaomase perekonna ja liigi kõnealuse visuaalse kontrolli, proovivõtmise ja testimise teeb vastutav ametiasutus ja vajaduse korral tarnija kooskõlas IV lisaga.

3. Liikmesriigid kohaldavad lõikega 1 ette nähtud proovivõtmise ja testimise suhtes EPPO protokolle või muid rahvusvaheliselt tunnustatud protokolle. Kui kõnealuseid protokolle ei ole, kohaldab vastutav ametiasutus asjakohaseid siseriiklikke protokolle. Sellisel juhul teeb liikmesriik taotluse korral kõnealused protokollid kättesaadavaks teistele liikmesriikidele ja komisjonile.

Vastutav ametiasutus ja vajaduse korral tarnija esitavad proovid laboritele, mida vastutav ametiasutus on ametlikult tunnustanud.

4. Lõiget 1 ei kohaldata sertifitseeritud emataime ja sertifitseeritud materjali suhtes krüosäilitamise ajal.

Artikkel 22

Nõuded mullale

1. Sertifitseeritud emataime ja sertifitseeritud materjali võib kasvatada ainult mullas, mis on vaba III lisas asjaomase perekonna või liigi korral loetletud taimekahjustajatest, mis on peremeesorganismiks kõnealuse perekonna või liigi viirustele. Kõnealuste viirustele peremeesorganismiks olevate taimekahjustajate puudumine tuleb kindlaks teha proovivõtmise ja testimisega.

Kõnealuse proovivõtmise teeb vastutav ametiasutus ja vajaduse korral tarnija.

Kõnealune proovivõtmine ja testimine tuleb teha enne asjaomase sertifitseeritud emataime ja sertifitseeritud materjali istutamist ning seda korratakse kasvatamise ajal, kui on kahtlus, et esineb esimeses lõigus osutatud taimekahjustajaid.

Kõnealune proovivõtmine ja testimine tuleb teha, võttes arvesse kliimatingimusi ja III lisas loetletud taimekahjustajate bioloogiat ning seda, kas kõnealused taimekahjustajad on asjaomase sertifitseeritud emataime ja sertifitseeritud materjali puhul kohased.

2. Proovivõtmist ja testimist ei tule teha, kui taimi, mis on III lisas asjaomase perekonna või liigi korral loetletud taimekahjustajate peremeestaimed, ei ole kasvatatud tootmismullas vähemalt viis aastat ja kui puudub kahtlus, et kõnealuses mullas esineb asjaomaseid taimekahjustajaid.

Proovivõtmist ja testimist ei tehta, kui vastutav ametiasutus jõuab ametliku inspekteerimise põhjal järeldusele, et muld on vaba mis tahes III lisas asjaomase perekonna või liigi korral loetletud taimekahjustajatest, mis on peremeesorganismiks kõnealuse perekonna või liigi viirustele.

Sertifitseeritud viljapuude puhul ei ole proovivõtmist ja testimist vaja teha.

3. Liikmesriigid kohaldavad lõikes 1 osutatud proovivõtmise ja testimise suhtes EPPO protokolle või muid rahvusvaheliselt tunnustatud protokolle. Kui kõnealuseid protokolle ei ole, kohaldab liikmesriik asjakohaseid siseriiklikke protokolle. Sellisel juhul teeb liikmesriik taotluse korral kõnealused protokollid kättesaadavaks teistele liikmesriikidele ja komisjonile.

4. JAGU

Nõuded CAC materjalile

Artikkel 23

Muud CAC-materjali kui sordita pookealuseid käsitlevad tingimused

1. Muud CAC-materjali kui sordita pookealuseid võib turustada ainult juhul, kui on kindlaks tehtud, et see vastab järgmistele tingimustele:

- a) see on paljundatud identifitseeritud materjaliallikast, mille tarnija on registreerinud;
- b) see vastab sordikirjeldusele artikli 25 kohaselt;
- c) see vastab artikli 26 tervisenõuetele;
- d) see vastab artikli 27 nõuetele, mis käsitlevad puuduste mitteeesinemist.

2. Lõike 1 järgimiseks vajalikud meetmed võtab tarnija.

3. Kui CAC-materjal ei vasta enam lõikele 1, võtab tarnija ühe järgmistest meetmetest:
 - a) kõrvaldab materjali muu CAC-materjali lähedusest; või
 - b) võtab asjakohaseid meetmeid, et uuesti tagada kõnealuse materjali vastavus nendele nõuetele.

Artikkel 24

CAC-materjali käsitlevad tingimused sordita pookealuste puhul

1. Kui tegemist on sordita pookealustega, peab CAC-materjal vastama järgmistele nõuetele:
 - a) see vastab oma liigi kirjeldusele;
 - b) see vastab artikli 26 tervisenõuetele;
 - c) see vastab artikli 27 nõuetele, mis käsitlevad puuduste mitteesinemist.
2. Lõike 1 nõuete järgimiseks vajalikud meetmed võtab tarnija.
3. Kui CAC-materjal ei vasta enam lõike 1 nõuetele, võtab tarnija ühe järgmistest meetmetest:
 - a) kõrvaldab materjali muu CAC-materjali lähedusest; või
 - b) võtab asjakohaseid meetmeid, et uuesti tagada kõnealuse materjali vastavus nendele nõuetele.

Artikkel 25

Sordikirjeldusele vastavuse kindlakstegemine

1. CAC-materjali vastavus oma sordi kirjeldusele tehakse kindlaks, vaadeldes sordi tunnuste ilmnemist. Kõnealune vaatlus peab põhinema ühel järgmistest elementidest:
 - a) rakendusdirektiivis 2014/97/EL osutatud registreeritud sortide ametlik kirjeldus ja sordikaitse seadusega kaitstud sortide ametlik kirjeldus; või
 - b) mis tahes liikmesriigis rakendusdirektiivis 2014/97/EL osutatud registreerimistaotlusega hõlmatud sordi taotlusele lisatud kirjeldus;
 - c) sordikaitsetaotlusele lisatud kirjeldus;
 - d) direktiivi 2008/90/EÜ artikli 7 lõike 2 punkti c alapunktis iii osutatud ametlikult tunnustatud sordikirjeldus.
2. CAC-materjali vastavust oma sordi kirjeldusele kontrollitakse korrapäraselt, vaadeldes asjaomases CAC-materjalis sordi tunnuste ilmnemist.

Artikkel 26

Tervisenõuded

1. CAC-materjal peab asjaomase perekonna ja liigi osas olema peaaegu vaba I ja II lisas loetletud taimekahjustajatest.

Asjaomane CAC-materjal peab olema tarnija poolt ruumis, põllul ja kasvuialal tehtud visuaalse kontrolli põhjal tunnistatud peaaegu vabaks I lisas ja II lisas asjaomase perekonna või liigi korral loetletud taimekahjustajatest.

Kui kahtlustatakse kõnealuste taimekahjustajate esinemist, korraldab tarnija asjaomase CAC-materjali puhul proovivõtmise ja testimise.

2. CAC-materjali asjaomase perekonna ja liigi visuaalse kontrollimise, proovivõtmise ja testimise teeb tarnija kooskõlas IV lisaga.
3. Lõiget 1 ei kohaldata CAC-materjali suhtes kriiosäilitamise ajal.
4. Lisaks lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõuetele peab liikidesse *Citrus L.*, *Fortunella Swingle* ja *Poncirus Raf.* kuuluv CAC-materjal vastama kõikidele järgmistele nõuetele:
 - a) see tuleb toota identifitseeritud materjaliallikast, mis tuleb proovivõtmise ja testimise põhjal tunnistada vabaks II lisas asjaomase liigi korral loetletud taimekahjustajatest;
 - b) see tuleb tunnistada visuaalse kontrollimise, proovivõtmise ja testimise põhjal pärast viimase kasvutsükli algust peaaegu vabaks II lisas asjaomase liigi korral loetletud taimekahjustajatest.

Artikkel 27

Puudusi käsitlevad nõuded

Visuaalse kontrolliga tuleb kindlaks teha, et CAC-materjalil puudused peaaegu puuduvad. Kahjustusi, värvimuutusi, armkudet või kuivamist peetakse puuduseks, kui need mõjutavad paljundusmaterjali kvaliteeti ja kasulikkust.

3. PEATÜKK

ERINÕUDED PALJUNDUSMATERJALI JA VILJAPUUDE TOOTMISE VÕI PALJUNDAMISEGA TEGELEVATELE TARNIJATELE

Artikkel 28

Tootmisprotsessi kriitiliste kohtade kindlakstegemise ja jälgimise kava

Paljundusmaterjali ja viljapuude tootmise ajal tagavad liikmesriigid, et tarnijad kohaldavad vastavalt asjaomase perekonna või liigi vajadustele tootmisprotsessi kriitiliste kohtade kindlakstegemise ja jälgimise kava. Kava peab sisaldama vähemalt järgmisi elemente:

- a) taimede asukoht ja arv;
- b) nende kasvatamise ajakava;
- c) paljundamistoimingud;
- d) pakendamise-, ladustamise- ja transporditoimingud.

Artikkel 29

Jälgimist käsitleva teabe säilitamine läbivaatamise jaoks

1. Liikmesriigid tagavad, et tarnijad peavad andmestikke direktiivi 2008/90/EÜ artikli 6 lõikes 1 osutatud kriitiliste kohtade jälgimise kohta ja teevad need taotluse korral läbivaatamiseks kättesaadavaks.
2. Kõnealused andmestikud peavad olema kättesaadavad vähemalt kolm aastat alates asjaomase materjali tootmisest.
3. Liikmesriigid tagavad, et tarnijad peavad andmestikke põldude kontrollimise, proovide võtmise ja testimise kohta, kuni asjaomane paljundusmaterjal ja viljapuud on nende kontrolli all ja vähemalt kolm aastat pärast seda, kui kõnealune paljundusmaterjal ja viljapuud on kõrvaldatud või turustatud.

4. PEATÜKK

AMETLIK INSPEKTEERIMINE*Artikkel 30***Ametliku inspekteerimise üldnõuded**

1. Ametlik inspekteerimine hõlmab visuaalset kontrollimist ja vajaduse korral proovivõtmist ja testimist.
2. Ametliku inspekteerimise ajal pöörab vastutav ametiasutus erilist tähelepanu järgmisele:
 - a) tootmisprotsessi kriitiliste kohtade kontrollimiseks tarnija poolt rakendatavate meetodite kohasus ja tegelik kasutamine;
 - b) tarnija personali üldine pädevus direktiivi 2008/90/EÜ artikli 6 lõikes 1 sätestatud toimingute tegemiseks.
3. Liikmesriigid tagavad, et vastutavad ametiasutused koostavad ja säilitavad kõikide nende poolt tehtud põldude kontrollimiste, proovide võtmiste ja testimiste kuupäevade ja tulemuste kohta andmestikke.

5. PEATÜKK

LÕPPSÄTTED*Artikkel 31***Ülevõtmine**

1. Liikmesriigid võtavad vastu ja avaldavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 31. detsembriks 2016. Nad edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.

Nad kohaldavad neid norme alates 1. jaanuarist 2017.

Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse meetmetesse või nende meetmete ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetavate põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

*Artikkel 32***Üleminekumeetmed**

Liikmesriigid võivad kuni 31. detsembrini 2022 lubada oma territooriumil turustada paljundusmaterjali ja viljapuid, mis on toodetud supereliit-, eliit- ja sertifitseeritud emataimedest või CAC-materjalist, mis oli olemas enne 1. jaanuari 2017, ning mis on enne 31. detsembrini 2022 ametlikult sertifitseeritud või vastavad CAC-materjaliks kvalifitseerimise tingimustele. Kõnealuse paljundusmaterjali ja viljapuude turustamisel tuleb nende etiketil ja dokumendis viidata käesolevale artiklile.

*Artikkel 33***Kehtetuks tunnistamine**

Direktiivid 93/48/EMÜ ja 93/64/EMÜ tunnistatakse kehtetuks.

*Artikkel 34***Jõustumine**

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

*Artikkel 35***Adressaadid**

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 15. oktoober 2014

Komisjoni nimel

president

José Manuel BARROSO

I LISA

LOETELU TAIMEKAHJUSTAJATEST, MILLE ESINEMISE KONTROLLIMISEKS TULEB TEHA VISUAALNE KONTROLL JA TEATAVATEL JUHTUDEL VÕTTA PROOVID JA TEHA TESTID

A OSA

Loetelu taimekahjustajatest, mida ei tohi artikli 9 lõike 1, artikli 10 lõike 1, artikli 16 lõike 1, artikli 21 lõike 1 ja artikli 26 lõike 1 kohaselt esineda või mida võib esineda teataval määral

Perekond või liik	Kahjurid
<i>Castanea sativa</i> Mill.	<p>Seened</p> <p><i>Mycosphaerella maculiformis</i> <i>Phytophthora cambivora</i> <i>Phytophthora cinnamomi</i></p> <p>Viiruseaoline haigus</p> <p>Kastani mosaiikviirus (ChMV)</p>
<i>Citrus</i> L., <i>Fortunella</i> Swingle, <i>Poncirus</i> Raf.	<p>Putukad</p> <p><i>Aleurotrixus floccosus</i> <i>Parabemisia myricae</i></p> <p>Ümarussid</p> <p><i>Pratylenchus vulnus</i> <i>Tylenchus semi-penetrans</i></p> <p>Seened</p> <p><i>Phytophthora citrophthora</i> <i>Phytophthora parasitica</i></p>
<i>Corylus avellana</i> L.	<p>Lestad</p> <p><i>Phytoptus avellanae</i></p> <p>Seened</p> <p><i>Armillariella mellea</i> <i>Verticillium dahliae</i> <i>Verticillium albo-atrum</i></p> <p>Bakterid</p> <p><i>Xanthomonas arboricola</i> pv. <i>corylina</i> <i>Pseudomonas avellanae</i></p>
<i>Cydonia oblonga</i> Mill., <i>Malus</i> Mill. ja <i>Pyrus</i> L.	<p>Putukad</p> <p><i>Eriosoma lanigerum</i> <i>Psylla</i> spp.</p> <p>Ümarussid</p> <p><i>Meloidogyne hapla</i> <i>Meloidogyne javanica</i></p>

Perekond või liik	Kahjurid
	<p><i>Pratylenchus penetrans</i> <i>Pratylenchus vulnus</i></p> <p>Seened</p> <p><i>Armillariella mellea</i> <i>Chondrostereum purpureum</i> <i>Glomerella cingulata</i> <i>Pezicula alba</i> <i>Pezicula malicorticis</i> <i>Nectria galligena</i> <i>Phytophthora cactorum</i> <i>Roessleria pallida</i> <i>Verticillium dahliae</i> <i>Verticillium albo-atrum</i></p> <p>Bakterid</p> <p><i>Agrobacterium tumefaciens</i> <i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>syringae</i></p> <p>Viirused</p> <p>Muud kui II lisas loetletud viirused</p>
<i>Ficus carica</i> L.	<p>Putukad</p> <p><i>Ceroplastes rusci</i></p> <p>Ümarussid</p> <p><i>Heterodera fici</i> <i>Meloidogyne arenaria</i> <i>Meloidogyne incognita</i> <i>Meloidogyne javanica</i> <i>Pratylenchus penetrans</i> <i>Pratylenchus vulnus</i></p> <p>Seened</p> <p><i>Armillaria mellea</i></p> <p>Bakterid</p> <p><i>Phytomonas fici</i></p> <p>Viirusedaolised haigused</p> <p>Viigipuu mosaiikhaigus</p>
<i>Juglans regia</i> L.	<p>Putukad</p> <p><i>Epidiaspis leperii</i> <i>Pseudaulacaspis pentagona</i> <i>Quadraspidiotus perniciosus</i></p> <p>Seened</p> <p><i>Armillariella mellea</i> <i>Nectria galligena</i></p>

Perekond või liik	Kahjurid
	<p><i>Chondrostereum purpureum</i> <i>Phytophthora cactorum</i></p> <p>Bakterid</p> <p><i>Agrobacterium tumefaciens</i> <i>Xanthomonas arboricola</i> pv. <i>Juglandi</i></p>
<i>Olea europaea</i> L.	<p>Ümarussid</p> <p><i>Meloidogyne arenaria</i> <i>Meloidogyne incognita</i> <i>Meloidogyne javanica</i> <i>Pratylenchus vulnus</i></p> <p>Bakterid</p> <p><i>Pseudomonas savastanoi</i> pv. <i>savastanoi</i></p> <p>Viiruseaolised haigused</p> <p>Leaf yellowing complex disease 3</p>
<i>Pistacia vera</i> L.	<p>Ümarussid</p> <p><i>Pratylenchus penetrans</i> <i>Pratylenchus vulnus</i></p> <p>Seened</p> <p><i>Phytophthora cryptogea</i> <i>Phytophthora cambivora</i> <i>Rosellinia necatrix</i> <i>Verticillium dahliae</i></p>
<i>Prunus amygdalus</i>, <i>P. armeniaca</i>, <i>P. domestica</i>, <i>P. persica</i> ja <i>P. salicina</i>	<p>Putukad</p> <p><i>Pseudaulacaspis pentagona</i> <i>Quadraspidiotus perniciosus</i></p> <p>Ümarussid</p> <p><i>Meloidogyne arenaria</i> <i>Meloidogyne javanica</i> <i>Meloidogyne incognita</i> <i>Pratylenchus penetrans</i> <i>Pratylenchus vulnus</i></p> <p>Seened</p> <p><i>Phytophthora cactorum</i> <i>Verticillium dahliae</i></p> <p>Bakterid</p> <p><i>Agrobacterium tumefaciens</i> <i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>morsprunorum</i> <i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>syringae</i> (liigil <i>P. armeniaca</i>) <i>Pseudomonas viridiflava</i> (liigil <i>P. armeniaca</i>)</p>

Perekond või liik	Kahjurid
<i>Prunus avium</i>, <i>P. cerasus</i>	<p>Putukad</p> <p><i>Quadraspidiotus perniciosus</i></p> <p>Ümarussid</p> <p><i>Meloidogyne arenaria</i> <i>Meloidogyne javanica</i> <i>Meloidogyne incognita</i> <i>Pratylenchus penetrans</i> <i>Pratylenchus vulnus</i></p> <p>Seened</p> <p><i>Phytophthora cactorum</i></p> <p>Bakterid</p> <p><i>Agrobacterium tumefaciens</i> <i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>morsprunorum</i></p>
<i>Ribes</i> L.	<p>Putukad ja lestad</p> <p><i>Dasyneura tetensi</i> <i>Ditylenchus dipsaci</i> <i>Pseudaulacaspis pentagona</i> <i>Quadraspidiotus perniciosus</i> <i>Tetranychus urticae</i> <i>Cecidophyopsis ribis</i></p> <p>Seened</p> <p><i>Sphaerotheca mors-uvae</i> <i>Microsphaera grossulariae</i> <i>Diaporthe strumella</i> (<i>Phomopsis ribicola</i>)</p>
<i>Rubus</i> L.	<p>Seened</p> <p><i>Peronospora rubi</i></p>

B OSA

Loetelu taimekahjustajatest, mida ei tohi artikli 9 lõike 1, artikli 10 lõike 1, artikli 16 lõike 1, artikli 21 lõike 1 ja artikli 26 lõike 1 kohaselt esineda või mida võib esineda teataval määral

Taimekahjustajad perekonna ja liigi kaupa	Lubatud määr (%)		
	Supereliit	Eliit	Sertifitseeritud
<i>Fragaria</i> L.			
Putukad ja lestad			
<i>Chaetosiphon fragaefoliae</i>	0	0,5	1
<i>Phytonemus pallidus</i>	0	0	0,1

Taimekahjustajad perekonna ja liigi kaupa	Lubatud määr (%)		
	Supereliit	Eliit	Sertifitseeritud
Ümarussid			
<i>Aphelenchoides fragariae</i>	0	0	1
<i>Ditylenchus dipsaci</i>	0	0,5	1
<i>Meloidogyne hapla</i>	0	0,5	1
<i>Pratylenchus vulnus</i>	0	1	1
Seened			
<i>Rhizoctonia fragariae</i>	0	0	1
<i>Podosphaera aphanis</i> (Wallroth) Braun & Takamatsu	0	0,5	1
<i>Verticillium albo-atrum</i>	0	0,2	2
<i>Verticillium dahliae</i>	0	0,2	2
Bakterid			
<i>Candidatus Phlomobacter fragariae</i>	0	0	1
Viirused			
Maasika lehelaiksuse viirus (SMoV)	0	0,1	2
Fütoplasma haigused			
Astri kollane fütoplasma	0	0,2	1
Multiplier disease	0	0,1	0,5
Stolbur as strawberry lethal decline	0	0,2	1
Maasika roheõielisus	0	0	1
<i>Phytoplasma fragariae</i>	0	0	1
Ribes L.			
Ümarussid			
<i>Aphelenchoides ritzemabosi</i>	0	0,05	0,5
Viirused			
Aucuba mosaic and blackcurrant yellows combined	0	0,05	0,5
Vein clearing and vein net of blackcurrant, Gooseberry vein banding	0	0,05	0,5

Taimekahjustajad perekonna ja liigi kaupa	Lubatud määr (%)		
	Supereliit	Eliit	Sertifitseeritud
Rubus L.			
Putukad			
<i>Resseliella theobaldi</i>	0	0	0,5
Bakterid			
<i>Agrobacterium</i> spp.	0	0,1	1
<i>Rhodococcus fascians</i>	0	0,1	1
Viirused			
õunapuu mosaiikviirus (ApMV), black raspberry necrosis virus (BRNV), kurgi mosaiikviirus (CMV), vaarika lehelaiksuse viirus (RLMV), raspberry leaf spot (RLSV), vaarika rookloroosi viirus (RVCV), rubus yellow net virus (RYNV)	0	0	0,5
Vaccinium L.			
Seened			
<i>Exobasidium vaccinii</i> var. <i>vaccinii</i>	0	0,5	1
<i>Godronia cassandrae</i> (anamorfne <i>Toxospora myrtilli</i>)	0	0,1	0,5
Bakterid			
<i>Agrobacterium tumefaciens</i>	0	0	0,5
Viirused			
	0	0	0,5

II LISA

Loetelu taimekahjustajatest, mille esinemise kontrollimiseks tuleb teha visuaalne kontroll ja teatavatel juhtudel võtta proovid ja teha testid kooskõlas artikli 9 lõigetega 2 ja 4, artikli 10 lõikega 1, artikli 16 lõikega 1, artikli 21 lõikega 1 ja artikli 26 lõigetega 1 ja 4

Perekond või liik	Kahjurid
<i>Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf.</i>	<p>Viirused</p> <p><i>Citrus variegation virus (CVV)</i> <i>Citrus psorosis virus (CPSV)</i> <i>Citrus leaf Blotch virus (CLBV)</i></p> <p>Viiruseaolised haigused</p> <p>Impietratura Cristacortis</p> <p>Viroidid</p> <p><i>Citrus exocortis viroid (CEVd)</i> <i>Hop stunt viroid (HSVd) Cachexia variant</i></p>
<i>Corylus avellana L.</i>	<p>Viirused</p> <p>Õunapuu mosaiikviirus (ApMV)</p> <p>Fütoplasmad</p> <p><i>Hazelnut maculatura lineare phytoplasma</i></p>
<i>Cydonia oblonga Mill., Malus Mill. ja Pyrus L.</i>	<p>Viirused</p> <p>Õunapuu klorootilise rõngaslaiksuse viirus (ACLSV) Apple stem-grooving virus (ASGV) Apple stem-pitting virus (ASPV)</p> <p>Viiruseaolised haigused</p> <p>Bark split, bark necrosis Rough bark Rubbery wood, quince yellow blotch</p> <p>Viroidid</p> <p>Pear blister canker viroid (PBCVd)</p>
<i>Fragaria L.</i>	<p>Ümarussid</p> <p><i>Aphelenchoides blastoforus</i> <i>Aphelenchoides fragariae</i> <i>Aphelenchoides ritzemabosi</i> <i>Ditylenchus dipsaci</i></p> <p>Seened</p> <p><i>Phytophthora cactorum</i> <i>Colletotrichum acutatum</i></p> <p>Viirused</p> <p>Maasika lehelaiksuse viirus (SMoV)</p>
<i>Juglans regia L.</i>	<p>Viirused</p> <p>Kirsipuu lehekeerdumise viirus (CLRV)</p>

Perekond või liik	Kahjurid
Malus Mill.	<p>Viirused</p> <p>Õunapuu klorootilise rõngaslaiksuse viirus (ACLSV) Õunapuu mosaiikviirus (ApMV) Apple stem-grooving virus (ASGV) Apple stem-pitting virus (ASPV)</p> <p>Viiruseaolised haigused</p> <p>Rubbery wood, flat limb Horseshoe wound Puuviljahaigused: chat fruit, green crinkle, bumpy fruit of Ben Davis, rough skin, star crack, russet ring, russet wart</p> <p>Viroidid</p> <p>Apple scar skin viroid (ASSVd) Apple dimple fruit viroid (ADFVd)</p>
Olea europaea L.	<p>Seened</p> <p><i>Verticillium dahliae</i></p> <p>Viirused</p> <p>Arabis mosaic virus (ArMV) Kirsipuu lehekeerdumise viirus (CLRV) Maasika latentne rõngaslaiksuse viirus (SLRSV)</p>
Prunus amygdalus Batsch	<p>Viirused</p> <p>Õunapuu klorootilise rõngaslaiksuse viirus (ACLSV) Õunapuu mosaiikviirus (ApMV) Ploomipuu kääbuskasvulisuse viirus (PDV) Ploomipuu kärbuslik rõngaslaiksuse viirus (PNRSV)</p>
Prunus armeniaca L.	<p>Viirused</p> <p>Õunapuu klorootilise rõngaslaiksuse viirus (ACLSV) Õunapuu mosaiikviirus (ApMV) Aprikoosi latentne viirus (ApLV) Ploomipuu kääbuskasvulisuse viirus (PDV) Ploomipuu kärbuslik rõngaslaiksuse viirus (PNRSV)</p>
Prunus avium and P. cerasus	<p>Viirused</p> <p>Õunapuu klorootilise rõngaslaiksuse viirus (ACLSV) Õunapuu mosaiikviirus (ApMV) Arabis mosaic virus (ArMV) Kirsipuu rohe-rõngaslaiksuse viirus (CGRMV) Kirsipuu lehekeerdumise viirus (CLRV) Kirsipuu kärbuslik roostelaiksuse viirus (CNRMV) Kirsipuu väikeseviljalisuse viirus 1 ja 2 (LChV1, LChV2) Kirsipuu lehelaiksuse viirus (ChMLV) Ploomipuu kääbuskasvulisuse viirus (PDV) Ploomipuu kärbuslik rõngaslaiksuse viirus (PNRSV) Vaarika rõngaslaiksuse viirus (RpRSV) Maasika latentne rõngaslaiksuse viirus (SLRSV) Tomati mustlaiksuse viirus (TBRV)</p>

Perekond või liik	Kahjurid
<i>Prunus domestica</i> ja <i>P. salicina</i>	<p>Viirused</p> <ul style="list-style-type: none"> Õunapuu klorootilise rõngaslaiksuse viirus (ACLSV) Õunapuu mosaiikviirus (ApMV) Mürobalaani latentne rõngaslaiksuse viirus (MLRSV) Ploomipuu kääbuskasvulisuse viirus (PDV) Ploomipuu kärbuslik rõngaslaiksuse viirus (PNRSV)
<i>Prunus persica</i>	<p>Viirused</p> <ul style="list-style-type: none"> Õunapuu klorootilise rõngaslaiksuse viirus (ACLSV) Õunapuu mosaiikviirus (ApMV) Aprikoosi latentne viirus (ApLV) Ploomipuu kääbuskasvulisuse viirus (PDV) Ploomipuu kärbuslik rõngaslaiksuse viirus (PNRSV) Maasika latentne rõngaslaiksuse viirus (SLRSV) <p>Viroidid</p> <ul style="list-style-type: none"> Peach latent mosaic viroid (PLMVd)
<i>Ribes</i> L.	<p>Viirused</p> <p>vastavalt vajadusele asjaomase liigi puhul</p> <ul style="list-style-type: none"> Arabis mosaic virus (ArMV) Musta sõstra täidõielisus (BRV) Kurgi mosaiikviirus (CMV) Gooseberry vein banding associated viruses (GVBaV) Maasika latentne rõngaslaiksuse viirus (SLRSV) Vaarika rõngaslaiksuse viirus (RpRSV)
<i>Rubus</i> L.	<p>Seened</p> <p>perekonda <i>Rubus</i> nakatavad <i>Phytophthora</i> spp.</p> <p>Viirused</p> <p>vastavalt vajadusele asjaomase liigi puhul</p> <ul style="list-style-type: none"> Õunapuu mosaiikviirus (ApMV) Black raspberry necrosis virus (BRNV) Kurgi mosaiikviirus (CMV) Vaarika lehelaiksuse viirus (RLMV) Raspberry leaf spot (RLSV) Vaarika rookloroos e. roomosaiik (RVCV) Rubus yellow net virus (RYNV) Raspberry bushy dwarf virus (RBDV) <p>Fütoplasmad</p> <ul style="list-style-type: none"> Vaarika nõialuudsus e. kääbuslikkus <p>Viirusetaolised haigused</p> <ul style="list-style-type: none"> Raspberry yellow spot

Perekond või liik	Kahjurid
Vaccinium L.	Viirused Blueberry shoestring virus (BSSV) Blueberry red ringspot virus (BRRV) Blueberry scorch virus (BIScV) Blueberry shock virus (BIShV) Fütoplasmad Blueberry stunt phytoplasma Blueberry witches' broom phytoplasma Cranberry false blossom phytoplasma Viirusetaolised haigused Blueberry mosaic agent Cranberry ringspot agent

III LISA

Loetelu taimekahjustajatest, mille esinemist mullas reguleeritakse artikli 11 lõigetega 1 ja 2, artikli 17 lõigetega 1 ja 2 ning artikli 22 lõigetega 1 ja 2

Perekond või liik	Taimekahjustajad
Fragaria L.	Ümarussid <i>Longidorus attenuatus</i> <i>Longidorus elongatus</i> <i>Longidorus macrosoma</i> <i>Xiphinema diversicaudatum</i>
Juglans regia L.	Ümarussid <i>Xiphinema diversicaudatum</i>
Olea europaea L	Ümarussid <i>Xiphinema diversicaudatum</i>
Pistacia vera L.	Ümarussid <i>Xiphinema index</i>
Prunus avium ja P. cerasus	Ümarussid <i>Longidorus attenuatus</i> <i>Longidorus elongatus</i> <i>Longidorus macrosoma</i> <i>Xiphinema diversicaudatum</i>
P. domestica, P. persica ja P. salicina	Ümarussid <i>Longidorus attenuatus</i> <i>Longidorus elongatus</i> <i>Xiphinema diversicaudatum</i>
Ribes L.	Ümarussid <i>Longidorus elongatus</i> <i>Longidorus macrosoma</i> <i>Xiphinema diversicaudatum</i>
Rubus L.	Ümarussid <i>Longidorus attenuatus</i> <i>Longidorus elongatus</i> <i>Longidorus macrosoma</i> <i>Xiphinema diversicaudatum</i>

IV LISA

Nõuded visuaalsele kontrollile, proovivõtule ja testimisele perekonna või liigi ja kategooria kaupa kooskõlas artikli 10 lõikega 2, artikli 16 lõikega 2, artikli 21 lõikega 2 ja artikli 26 lõikega 2

Castanea sativa Mill.

Kõik kategooriad**Visuaalne kontroll**

Visuaalset kontrolli tuleb teha üks kord aastas.

Proovivõtmine ja katsetamine

Proovivõtmine ja testimine tuleb teha juhul, kui on kahtlus, et esinevad I lisa A osas loetletud taimekahjustajad.

Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf.

Supereliitkategooria**Visuaalne kontroll**

Visuaalset kontrolli tuleb teha kaks korda aastas.

Proovivõtmine ja testimine

Iga supereliitemataime suhtes tuleb kohaldada proovivõtmist ja testimist kuue aasta möödumisel selle heakskiitmisest supereliitemataimena ning seejärel igal kuuendal aastal II lisas loetletud taimekahjustajate esinemise kontrollimiseks või kui on kahtlus, et esinevad I lisa A osas loetletud taimekahjustajad.

Eliitkategooria**Visuaalne kontroll**

Visuaalset kontrolli tuleb teha üks kord aastas.

Proovivõtmine ja testimine

Eliitemataimede esindava valimi suhtes tuleb teha proovivõtmine ja testimine igal kuuendal aastal, võttes aluseks kõnealuste taimede saastumisrisi hindamise, milles käsitletakse I lisa A osas ja II lisas loetletud taimekahjustajate esinemist.

Sertifitseeritud ja CAC-kategooria**Visuaalne kontroll**

Visuaalset kontrolli tuleb teha üks kord aastas.

Proovivõtmine ja testimine

Proovivõtmine ja testimine tuleb teha juhul, kui on kahtlus, et esinevad I lisa A osas ja II lisas loetletud taimekahjustajad.

Corylus avellana L.

Kõik kategooriad**Visuaalne kontroll**

Visuaalset kontrolli tuleb teha üks kord aastas.

Proovivõtmine ja testimine

Proovivõtmine ja testimine tuleb teha juhul, kui on kahtlus, et esinevad I lisa A osas ja II lisas loetletud taimekahjustajad.

Cydonia oblonga* Mill., *Malus* Mill., *Pyrus* L.*Kõik kategooriad****Visuaalne kontroll**

Visuaalset kontrolli tuleb teha üks kord aastas.

Supereliitkategooria**Proovivõtmine ja testimine**

Iga supereliitemataime suhtes tuleb kohaldada proovivõtmist ja testimist viieteistkümne aasta möödumisel selle heakskiitmisest supereliitemataimena ning seejärel igal viieteistkümnendal aastal II lisas loetletud muude taimekahjustajate kui viirusetaoliste haiguste ja viroidide esinemise kontrollimiseks või kui on kahtlus, et esinevad I lisa A osas loetletud taimekahjustajad.

Eliitkategooria**Proovivõtmine ja testimine**

Eliitemataimede esindava valimi suhtes tuleb teha proovivõtmine ja testimine igal viieteistkümnendal aastal, võttes aluseks kõnealuste taimede saastumisriski hindamise, milles käsitletakse II lisas loetletud muude taimekahjustajate kui viirusetaoliste haiguste ja viroidide esinemist, või kui on kahtlus, et esinevad I lisa A osas loetletud taimekahjustajad.

Sertifitseeritud kategooria**Proovivõtmine ja testimine**

Sertifitseeritud emataimede esindava valimi suhtes tuleb teha proovivõtmine ja testimine igal viieteistkümnendal aastal, võttes aluseks kõnealuste taimede saastumisriski hindamise, milles käsitletakse II lisas loetletud muude taimekahjustajate kui viirusetaoliste haiguste ja viroidide esinemist, või kui on kahtlus, et esinevad I lisa A osas loetletud taimekahjustajad.

Sertifitseeritud viljapuude puhul tuleb proovivõtmine ja testimine teha juhul, kui on kahtlus, et esinevad I lisa A osas ja II lisas loetletud taimekahjustajad.

CAC-kategooria**Proovivõtmine ja testimine**

Proovivõtmine ja testimine tuleb teha juhul, kui on kahtlus, et esinevad I lisa A osas ja II lisas loetletud taimekahjustajad.

Ficus carica* L.*Kõik kategooriad****Visuaalne kontroll**

Visuaalset kontrolli tuleb teha üks kord aastas.

Proovivõtmine ja testimine

Proovivõtmine ja testimine tuleb teha juhul, kui on kahtlus, et esinevad I lisa A osas loetletud taimekahjustajad.

Fragaria L.**Kõik kategooriad****Visuaalne kontroll**

Visuaalset kontrolli tuleb teha kaks korda aastas kasvuperioodil.

Mikropaljundamismeetoditega toodetud taimede ja materjali puhul, mida säilitatakse alla kolme kuu, piisab ühest kontrollist sellel perioodil.

Supereliitkategooria**Proovivõtmine ja testimine**

Iga supereliitemataime suhtes tuleb kohaldada proovivõtmist ja testimist ühe aasta möödumisel selle heakskiitmisest supereliitemataimena ning seejärel intervalliga üks aasta II lisas loetletud taimekahjustajate esinemise kontrollimiseks või kui on kahtlus, et esinevad I lisa B osas loetletud taimekahjustajad.

Eliit-, sertifitseeritud ja CAC-kategooria**Proovivõtmine ja testimine**

Proovivõtmine ja testimine tuleb teha juhul, kui on kahtlus, et esinevad I lisa B osas ja II lisas loetletud taimekahjustajad.

Juglans regia L.**Kõik kategooriad****Visuaalne kontroll**

Visuaalset kontrolli tuleb teha üks kord aastas.

Supereliitkategooria**Proovivõtmine ja testimine**

Iga õitsva supereliitemataime suhtes tuleb kohaldada proovivõtmist ja testimist ühe aasta möödumisel selle heakskiitmisest supereliitemataimena ning seejärel intervalliga üks aasta II lisas loetletud taimekahjustajate esinemise kontrollimiseks või kui on kahtlus, et esinevad I lisa A osas loetletud taimekahjustajad.

Eliitkategooria**Proovivõtmine ja testimine**

Eliitemataimede esindava valimi suhtes tuleb teha proovivõtmine ja testimine igal aastal, võttes aluseks kõnealuste taimede saastumisrisiki hindamise, milles käsitletakse I lisa A osas ja II lisas loetletud taimekahjustajate esinemist.

Sertifitseeritud kategooria**Proovivõtmine ja testimine**

Sertifitseeritud emataimede esindava valimi suhtes tuleb teha proovivõtmine ja testimine igal kolmandal aastal, võttes aluseks kõnealuste taimede saastumisrisiki hindamise, milles käsitletakse I lisa A osas ja II lisas loetletud taimekahjustajate esinemist.

Sertifitseeritud viljapuude puhul tuleb proovivõtmine ja testimine teha juhul, kui on kahtlus, et esinevad I lisa A osas ja II lisas loetletud taimekahjustajad.

CAC-kategooria**Proovivõtmine ja testimine**

Proovivõtmine ja testimine tuleb teha juhul, kui on kahtlus, et esinevad I lisa A osas ja II lisas loetletud taimekahjustajad.

Olea europaea* L.*Kõik kategooriad****Visuaalne kontroll**

Visuaalset kontrolli tuleb teha üks kord aastas.

Supereliitkategooria**Proovivõtmine ja testimine**

Iga supereliitemataime suhtes tuleb kohaldada proovivõtmist ja testimist kümne aasta möödumisel selle heakskiitmisest supereliitemataimena ning seejärel igal kümnendal aastal II lisas loetletud taimekahjustajate esinemise kontrollimiseks või kui on kahtlus, et esinevad I lisa A osas loetletud taimekahjustajad.

Eliitkategooria**Proovivõtmine ja testimine**

Eliitemataimede esindava valimi suhtes tuleb teha proovivõtmine, et kõik taimed saaksid 30 aasta möödudes testitud, võttes aluseks kõnealuste taimede saastumisrisi hindamise, milles käsitletakse I lisa A osas ja II lisas loetletud taimekahjustajate esinemist.

Sertifitseeritud kategooria**Proovivõtmine ja testimine**

Seemnete tootmiseks kasutatavate emataimede (edaspidi „seemnetootmise emataimed”) esindava valimi suhtes tuleb teha proovivõtmine, et kõik taimed saaksid 40 aasta möödudes testitud, võttes aluseks kõnealuste taimede saastumisrisi hindamise, milles käsitletakse I lisa A osas ja II lisas loetletud taimekahjustajate esinemist. Muude emataimede kui seemnetootmise emataimede esindava valimi suhtes tuleb teha proovivõtmine, et kõik taimed saaksid 30 aasta möödudes testitud, võttes aluseks kõnealuste taimede saastumisrisi hindamise, milles käsitletakse I lisa A osas ja II lisas loetletud taimekahjustajate esinemist.

CAC-kategooria**Proovivõtmine ja testimine**

Proovivõtmine ja testimine tuleb teha juhul, kui on kahtlus, et esinevad I lisa A osas ja II lisas loetletud taimekahjustajad.

Pistacia vera* L.*Kõik kategooriad****Visuaalne kontroll**

Visuaalset kontrolli tuleb teha üks kord aastas.

Proovivõtmine ja testimine

Proovivõtmine ja testimine tuleb teha juhul, kui on kahtlus, et esinevad I lisa A osas loetletud taimekahjustajad.

Prunus amygdalus, P. armeniaca, P. domestica, P. persica ja P. salicina

Kõik kategooriad**Visuaalne kontroll**

Visuaalset kontrolli tuleb teha üks kord aastas.

Supereliitkategooria**Proovivõtmine ja testimine**

Iga õitsva supereliitemataime suhtes kohaldatakse proovivõtmist ja testimist PDV ja PNRSV esinemise kontrollimiseks ühe aasta möödumisel selle heakskiitmisest supereliitematimena ja seejärel intervalliga üks aasta. Iga tolmeldamise eesmärgil istutatud puu ja vajaduse korral peamiste tolmuandjate puude suhtes tuleb kohaldada proovivõtmist ja testimist PDV ja PNRSV esinemise kontrollimiseks.

P. persica puhul tuleb iga õitsva supereliitemataime suhtes kohaldada proovivõtmist ja testimist ühe aasta möödumisel selle heakskiitmisest supereliitematimena, et kontrollida PLMVd esinemist.

Iga supereliitemataime suhtes tuleb kohaldada proovivõtmist ja testimist kümne aasta möödumisel selle heakskiitmisest supereliitematimena ning seejärel igal kümnendal aastal seoses II lisas loetletud liikide puhul asjaomaste muude taimekahjustajate kui PDV ja PNRSV-ga või kui on kahtlus, et esinevad I lisa A osas loetletud taimekahjustajad.

Eliitkategooria**Proovivõtmine ja testimine**

Õitsvate eliitemataimede esindava valimi suhtes tuleb teha proovivõtmine ja testimine igal aastal, et kontrollida PDV ja PNRSV esinemist, võttes aluseks kõnealuste taimede saastumisrisi hindamise. Tolmeldamise jaoks istutatud puude ja vajaduse korral peamiste tolmuandjate puude esindava valimi suhtes tuleb kohaldada proovivõtmist ja testimist PDV ja PNRSV esinemise kontrollimiseks, võttes aluseks kõnealuste taimede saastumisrisi hindamise.

P. persica puhul tuleb õitsvate eliitemataimede esindava valimi suhtes teha proovivõtmine ja testimine igal aastal, et kontrollida PLMVd esinemist, võttes aluseks kõnealuste taimede saastumisrisi hindamise.

Mitteõitsvate eliitemataimede esindava valimi suhtes tuleb teha proovivõtmine ja testimine igal kolmandal aastal, et kontrollida PDV ja PNRSV esinemist, võttes aluseks kõnealuste taimede saastumisrisi hindamise.

Eliitemataimede esindava valimi suhtes tuleb teha proovivõtmine ja testimine igal kümnendal aastal seoses I lisa A osas ja II lisas loetletud liikide puhul asjaomaste muude taimekahjustajate kui PDV ja PNRSV-ga, võttes aluseks kõnealuste taimede saastumisrisi hindamise.

Sertifitseeritud kategooria**Proovivõtmine ja testimine**

Õitsvate sertifitseeritud emataimede esindava valimi suhtes tuleb teha proovivõtmine ja testimine igal aastal, et kontrollida PDV ja PNRSV esinemist, võttes aluseks kõnealuste taimede saastumisrisi hindamise. Tolmeldamise jaoks istutatud puude ja vajaduse korral peamiste tolmuandjate puude esindava valimi suhtes tuleb kohaldada proovivõtmist ja testimist PDV ja PNRSV esinemise kontrollimiseks, võttes aluseks kõnealuste taimede saastumisrisi hindamise.

P. persica puhul tuleb õitsvate sertifitseeritud emataimede esindava valimi suhtes teha proovivõtmine ja testimine igal aastal, et kontrollida PLMVd esinemist, võttes aluseks kõnealuste taimede saastumisrisi hindamise.

Mitteõitsvate sertifitseeritud emataimede esindava valimi suhtes tuleb teha proovivõtmine ja testimine igal kolmandal aastal, et kontrollida PDV ja PNRSV esinemist, võttes aluseks kõnealuste taimede saastumisrisiki hindamise.

Sertifitseeritud emataimede esindava valimi suhtes tuleb teha proovivõtmine ja testimine igal viieteistkümnendal aastal seoses I lisa A osas ja II lisas loetletud liikide puhul asjaomaste muude taimekahjustajate kui PDV ja PNRSV-ga, võttes aluseks kõnealuste taimede saastumisrisiki hindamise.

CAC-kategooria

Proovivõtmine ja testimine

Proovivõtmine ja testimine tuleb teha juhul, kui on kahtlus, et esinevad I lisa A osas ja II lisas loetletud taimekahjustajad.

Prunus avium* ja *P. cerasus

Kõik kategooriad

Visuaalne kontroll

Visuaalset kontrolli tuleb teha üks kord aastas.

Supereliitkategooria

Proovivõtmine ja testimine

Iga õitsva supereliitemataime suhtes kohaldatakse proovivõtmist ja testimist PDV ja PNRSV esinemise kontrollimiseks ühe aasta möödumisel selle heakskiitmisest supereliitemataimena ja seejärel intervalliga üks aasta. Iga tolmeldamise eesmärgil istutatud puu ja vajaduse korral peamiste tolmuandjate puude suhtes tuleb kohaldada proovivõtmist ja testimist PDV ja PNRSV esinemise kontrollimiseks.

Iga supereliitemataime suhtes tuleb kohaldada proovivõtmist ja testimist kümne aasta möödumisel selle heakskiitmisest supereliitemataimena ning seejärel igal kümnendal aastal seoses II lisas loetletud liikide puhul asjaomaste muude taimekahjustajate kui PDV ja PNRSV-ga või kui on kahtlus, et esinevad I lisa A osas loetletud taimekahjustajad.

Eliitkategooria

Proovivõtmine ja testimine

Õitsvate eliitemataimede esindava valimi suhtes tuleb teha proovivõtmine ja testimine igal aastal, et kontrollida PDV ja PNRSV esinemist, võttes aluseks kõnealuste taimede saastumisrisiki hindamise. Tolmeldamise jaoks istutatud puude ja vajaduse korral peamiste tolmuandjate puude esindava valimi suhtes tuleb kohaldada proovivõtmist ja testimist PDV ja PNRSV esinemise kontrollimiseks, võttes aluseks kõnealuste taimede saastumisrisiki hindamise.

Mitteõitsvate eliitemataimede esindava valimi suhtes tuleb teha proovivõtmine ja testimine igal kolmandal aastal, et kontrollida PDV ja PNRSV esinemist, võttes aluseks kõnealuste taimede saastumisrisiki hindamise.

Eliitemataimede esindava valimi suhtes tuleb teha proovivõtmine ja testimine igal kümnendal aastal seoses I lisa A osas ja II lisas loetletud liikide puhul asjaomaste muude taimekahjustajate kui PDV ja PNRSV-ga, võttes aluseks kõnealuste taimede saastumisrisiki hindamise.

Sertifitseeritud kategooria

Proovivõtmine ja testimine

Õitsvate sertifitseeritud emataimede esindava valimi suhtes tuleb teha proovivõtmine ja testimine igal aastal, et kontrollida PDV ja PNRSV esinemist, võttes aluseks kõnealuste taimede saastumisrisiki hindamise. Tolmeldamise jaoks istutatud puude ja vajaduse korral peamiste tolmuandjate puude esindava valimi suhtes tuleb kohaldada proovivõtmist ja testimist PDV ja PNRSV esinemise kontrollimiseks, võttes aluseks kõnealuste taimede saastumisrisiki hindamise.

Mitteõitsvate sertifitseeritud emataimede esindava valimi suhtes tuleb teha proovivõtmine ja testimine igal kolmandal aastal, et kontrollida PDV ja PNRSV esinemist, võttes aluseks kõnealuste taimede saastumisrisiki hindamise.

Sertifitseeritud emataimede esindava valimi suhtes tuleb teha proovivõtmine ja testimine igal viieteistkümnendal aastal seoses I lisa A osas ja II lisas loetletud liikide puhul asjaomaste muude taimekahjustajate kui PDV ja PNRSV-ga, võttes aluseks kõnealuste taimede saastumisrisiki hindamise.

CAC-kategooria

Proovivõtmine ja testimine

Proovivõtmine ja testimine tuleb teha juhul, kui on kahtlus, et esinevad I lisa A osas ja II lisas loetletud taimekahjustajad.

Ribes L.

Supereliitkategooria

Visuaalne kontroll

Visuaalset kontrolli tuleb teha kaks korda aastas.

Proovivõtmine ja testimine

Iga supereliitemataime suhtes tuleb kohaldada proovivõtmist ja testimist nelja aasta möödumisel selle heakskiitmisest supereliitemataimena ning seejärel igal neljandal aastal II lisas loetletud taimekahjustajate esinemise kontrollimiseks või kui on kahtlus, et esinevad I lisas loetletud taimekahjustajad.

Eliit-, sertifitseeritud ja CAC-kategooria

Visuaalne kontroll

Visuaalset kontrolli tuleb teha üks kord aastas.

Proovivõtmine ja testimine

Proovivõtmine ja testimine tuleb teha juhul, kui on kahtlus, et esinevad I ja II lisas loetletud taimekahjustajad.

Rubus L.

Supereliitkategooria

Visuaalne kontroll

Visuaalset kontrolli tuleb teha kaks korda aastas.

Proovivõtmine ja testimine

Iga supereliitemataime suhtes tuleb kohaldada proovivõtmist ja testimist kahe aasta möödumisel selle heakskiitmisest supereliitemataimena ning seejärel igal teisel aastal II lisas loetletud taimekahjustajate esinemise kontrollimiseks või kui on kahtlus, et esinevad I lisas loetletud taimekahjustajad.

Eliitkategooria

Visuaalne kontroll

Kui taimi kasvatatakse põllul või potis, tuleb visuaalset kontrolli teha kaks korda aastas.

Mikropaljundamismeetoditega toodetud taimede ja materjali puhul, mida säilitatakse alla kolme kuu, piisab ühest kontrollist sellel perioodil.

Proovivõtmine ja testimine

Proovivõtmine ja testimine tuleb teha juhul, kui on kahtlus, et esinevad I ja II lisa loetletud taimekahjustajad.

Sertifitseeritud ja CAC-kategooria**Visuaalne kontroll**

Visuaalset kontrolli tuleb teha üks kord aastas.

Proovivõtmine ja testimine

Proovivõtmine ja testimine tuleb teha juhul, kui on kahtlus, et esinevad I ja II lisa loetletud taimekahjustajad.

Vaccinium L.**Supereliitkategooria****Visuaalne kontroll**

Visuaalset kontrolli tuleb teha kaks korda aastas.

Proovivõtmine ja testimine

Iga supereliitemataime suhtes tuleb kohaldada proovivõtmist ja testimist viie aasta möödumisel selle heakskiitmisest supereliitemataimena ning seejärel igal viiendal aastal II lisa loetletud taimekahjustajate esinemise kontrollimiseks või kui on kahtlus, et esinevad I lisa B osas loetletud taimekahjustajad.

Eliitkategooria**Visuaalne kontroll**

Visuaalset kontrolli tuleb teha kaks korda aastas.

Proovivõtmine ja testimine

Proovivõtmine ja testimine tuleb teha juhul, kui on kahtlus, et esinevad I lisa B osas ja II lisa loetletud taimekahjustajad.

Sertifitseeritud ja CAC-kategooria**Visuaalne kontroll**

Visuaalset kontrolli tuleb teha üks kord aastas.

Proovivõtmine ja testimine

Proovivõtmine ja testimine tuleb teha juhul, kui on kahtlus, et esinevad I lisa B osas ja II lisa loetletud taimekahjustajad.

V LISA

Põlvkondade lubatud maksimaalne arv põllul, mida ei kaitsta putukate eest, ning eliitemataime maksimaalne eluiga perekonna ja liigi kohta kooskõlas artikli 19 lõikega 1***Castanea sativa* Mill.****Eliitkategooria**

Artikli 15 lõike 2 punkti a tähenduses eliitemataime võib paljundada maksimaalselt kaks põlvkonda.

Kui artikli 15 lõike 2 punkti a tähenduses eliitemataim on pookealus, võib seda paljundada maksimaalselt kolm põlvkonda.

Kui pookealused on osa eliitemataimest, on need pookealused esimese põlvkonna algmaterjal.

Citrus L., Fortunella Swingle, Poncirus Raf.**Eliitkategooria**

Artikli 15 lõike 2 punkti a tähenduses eliitemataime võib paljundada maksimaalselt ühe põlvkonna.

Kui artikli 15 lõike 2 punkti a tähenduses eliitemataim on pookealus, võib seda paljundada maksimaalselt kolm põlvkonda.

Kui pookealused on osa eliitemataimest, on need pookealused esimese põlvkonna algmaterjal.

Corylus avellana* L.*Eliitkategooria**

Artikli 15 lõike 2 punkti a tähenduses eliitemataime võib paljundada maksimaalselt kaks põlvkonda.

Cydonia oblonga* Mill., *Malus* Mill., *Pyrus* L.*Eliitkategooria**

Artikli 15 lõike 2 punkti a tähenduses eliitemataime võib paljundada maksimaalselt kaks põlvkonda.

Kui artikli 15 lõike 2 punkti a tähenduses eliitemataim on pookealus, võib seda paljundada maksimaalselt kolm põlvkonda.

Kui pookealused on osa eliitemataimest, on need pookealused esimese põlvkonna algmaterjal.

Ficus carica* L.*Eliitkategooria**

Artikli 15 lõike 2 punkti a tähenduses eliitemataime võib paljundada maksimaalselt kaks põlvkonda.

Fragaria* L.*Eliitkategooria**

Artikli 15 lõike 2 punkti a tähenduses eliitemataime võib paljundada maksimaalselt viis põlvkonda.

Juglans regia* L.*Eliitkategooria**

Artikli 15 lõike 2 punkti a tähenduses eliitemataime võib paljundada maksimaalselt kaks põlvkonda.

Olea europaea* L.*Eliitkategoria**

Artikli 15 lõike 2 punkti a tähenduses eliitemataime võib paljundada maksimaalselt ühe põlvkonna.

Prunus amygdalus*, *P. armeniaca*, *P. domestica*, *P. persica* ja *P. salicina**Eliitkategoria**

Artikli 15 lõike 2 punkti a tähenduses eliitemataime võib paljundada maksimaalselt kaks põlvkonda.

Kui artikli 15 lõike 2 punkti a tähenduses eliitemataim on pookealus, võib seda paljundada maksimaalselt kolm põlvkonda.

Kui pookealused on osa eliitemataimest, on need pookealused esimese põlvkonna algmaterjal.

Prunus avium* ja *P. cerasus**Eliitkategoria**

Artikli 15 lõike 2 punkti a tähenduses eliitemataime võib paljundada maksimaalselt kaks põlvkonda.

Kui artikli 15 lõike 2 punkti a tähenduses eliitemataim on pookealus, võib seda paljundada maksimaalselt kolm põlvkonda.

Kui pookealused on osa eliitemataimest, on need pookealused esimese põlvkonna algmaterjal.

Ribes* L.*Eliitkategoria**

Artikli 15 lõike 2 punkti a tähenduses eliitemataime võib paljundada maksimaalselt kolm põlvkonda. Emataimi hoitakse emataimedena kuni kuus aastat.

Rubus* L.*Eliitkategoria**

Artikli 15 lõike 2 punkti a tähenduses eliitemataime võib paljundada maksimaalselt kaks põlvkonda. Iga põlvkonna emataimi hoitakse emataimedena kuni neli aastat.

Vaccinium* L.*Eliitkategoria**

Artikli 15 lõike 2 punkti a tähenduses eliitemataime võib paljundada maksimaalselt kaks põlvkonda.
